Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за енергетиката

(Обн., ДВ, бр. 107 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 18 от 2004 г., бр. 18 и 95 от 2005 г., бр. 30, 65 и 74 от 2006 г., бр. 49, 55 и 59 от 2007 г., бр. 36, 43 и 98 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 82 и 103 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г. и бр. 35 и 47 от 2011 г.)

§ 1. В чл. 1 думите „транзитен пренос” и запетаята след тях се заличават.

§ 2. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 7 се изменя така:

„7. развитие на инфраструктури за пренос и разпределение на електрическа енергия и природен газ и за пренос на нефт или нефтопродукти на територията на страната и през нея.”

2. В ал. 2 думите „транзитният пренос” се заличават, а след думите „околната среда” се добавя „сигурността на доставките”.

§ 3. В чл. 4, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4 след думата „енергия” се поставя запетая и думите „и минимални норми за сигурност на снабдяването с природен газ” се заменят с „както и мерки за покриването им”.

2. Създава се т. 4а:

„4а. е компетентен орган по въпросите за сигурността на доставките на природен газ по смисъла на Регламент (ЕС) № 994/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Директива 2004/67/ЕО на Съвета (ОВ, L 295/1 от 12 ноември 2010 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 994/2010”;”

3. Точка 5 се изменя така:

„5. определя необходимите нови мощности за производство на електрическа енергия и обнародва описа на необходимите нови мощности в „Държавен вестник;”.

4. В т. 18а думите „електроенергия” се заменят с „електрическа енергия” и накрая се добавя „и за интегриране на националния пазар на електрическа енергия и природен газ на регионално равнище”.

5. В т. 18б навсякъде думите „Европейските общности” се заменят с „Европейския съюз”.

6. В т. 18в навсякъде думите „Европейските общности” се заменят с „Европейския съюз”.

7. Създава се т. 18г:

„18г. организира и контролира изпълнението на Националния план за инвестиции на Република България по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти на емисии на парникови газове на Общността (ОВ, L 140/63 от 5 юни 2009 г.), наричана по-нататък „Директива 2009/29/ЕО”, и представя на Европейската комисия считано от 2014 г. ежегодно до 31 януари обобщен доклад за неговото изпълнение въз основа на докладите на операторите на инсталации;”.

§ 4. Член 7а се отменя.

§ 5. В чл. 8 ал. 4 се изменя така:

„(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма определя необходимите нови мощности за производство на електрическа енергия по чл. 4, ал. 2, т. 5 в интерес на сигурността на снабдяването с електрическа енергия, за изпълнение на задълженията за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, както и в интерес на опазването на околната среда и насърчаването на изцяло нови технологии, когато посредством пазарните механизми за инвестиции тези цели не могат да бъдат осигурени, въз основа на:

1. общите прогнозни енергийни баланси;

2. задължителните показатели за степента на надеждност на снабдяването с електрическа енергия;

3. 10-годишния план за развитие на електропреносната мрежа;

4. докладите по чл. 13 от Закона за енергията от възобновяеми източници за изпълнение на Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници.”

§ 6. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2, изречение първо накрая се добавя „и информация за инвестиционните проекти в изпълнение на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 617/2010 на Съвета от 24 юни 2010 г. относно съобщаването на Комисията на инвестиционни проекти за енергийна инфраструктура в Европейския съюз, както и за отмяна на Регламент (ЕО) № 736/96 (ОВ, L 180/7 от 15 юли 2010 г.)”, наричан по-нататък „Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 617/2010”.

2. В ал. 2 т. 4 и 5 се изменят така:

„4. на операторите на преносни мрежи;

5. на операторите на разпределителни мрежи.”

3. В ал. 4 след думите „чл. 4, ал. 2, т. 18б” се добавя „и 18г”, а думите „т. 19а” се заменят с „т. 7, 24, 26 и 27”.

§ 7. В чл. 12, ал. 5 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „сектора „Снабдяване с електроенергия, газ и вода" се заменят със „сектора „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива”.

2. В т. 3 думите „сектора „Снабдяване с електроенергия, газ и вода" се заменят със „сектора „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива”.

§ 8. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3:

а) в т. 2 след думата „цени” се поставя точка и запетая и текстът до края се заличава;

б) създава се т. 3:

„3. други въпроси във връзка с осъществяване правомощията на комисията.”

2. В ал. 7 се създава изречение трето:

”Искането за спиране изпълнението на оспорено по съдебен ред решение е недопустимо освен по отношение на решения, с които се налагат санкции, решения за прекратяване и отнемане на лицензии и решения за отнемане на сертификати за независимост на оператори на преносни мрежи.”

§ 9. В чл. 14, ал. 2 думите „привилегировани потребители” се заменят с „потребители на енергийни услуги”.

§ 10. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. Комисията огласява публично следваната политика и създадената практика по прилагането на своите актове и мотивите за тяхната промяна на страницата на комисията в интернет.”

§ 11. В чл. 19 се правят следните допълнения:

1. В ал. 2 след думата „потребителите” се добавя „на енергийни услуги”.

2. Създава се ал. 3:

„(3) При осъществяване на своите функции комисията публикува веднъж годишно препоръки относно съответствието на цените за продажба от обществен доставчик, крайни снабдители и доставчици от последна инстанция със задълженията за услуги от обществен интерес, включително за защита на потребителите на енергийни услуги и за опазване на околната среда, и изпраща препоръките на Комисията за защита на конкуренцията при необходимост.”

§ 12. Член 21 се изменя така:

„Чл. 21. (1) Държавната комисия за енергийно и водно регулиране:

1. издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема лицензии в случаите, предвидени в този закон;

2. приема и публикува основни насоки за дейността си;

3. изготвя проекти на подзаконовите нормативни актове, предвидени в този закон;

4. одобрява общите условия на договорите, предвидени в този закон;

5. одобрява правила за работа с потребителите на енергийни услуги;

6. упражнява контрол, анализира, периодично разглежда и има право да поиска изменение и допълнение на механизмите за ценообразуване, заложени в договорите за дългосрочно изкупуване на разполагаемост и електрическа енергия, сключени с обществения доставчик, когато те противоречат на правото на Европейския съюз или не са в съответствие с политиките на Европейския съюз;

7. наблюдава прилагането на всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за услуги от обществен интерес, включително за защита на ползвателите на енергийни услуги и за опазване на околната среда, и за възможния им ефект върху вътрешната и международната конкуренция и информира Европейската комисия за тези мерки и за всички техни промени;

8. осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон, както и определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;

9. по предложение на енергийните предприятия приема правила за търговия с електрическа енергия и правила за търговия с природен газ, както и технически правила на съответните мрежи и системи, включващи правила за сигурност и надеждност, контролира спазването им и извършва преглед и контрол на резултатите от минали периоди;

10. приема и контролира спазването на правила за снабдяване с електрическа енергия от крайните снабдители и доставчиците от последна инстанция и правила за снабдяване с природен газ от обществения доставчик и от крайните снабдители като част от правилата по т. 9, включващи норми за качество на услугите и доставките, както и правила за снабдяване на клиентите с топлинна енергия, включващи норми за качество на услугите и доставките;

11. приема и контролира прилагането на методика за определяне на цените на балансиращата електрическа енергия като част от правилата за търговия с електрическа енергия по т. 9;

12. приема и контролира прилагането на методика за определяне на цените на електрическата енергия, доставяна от доставчик от последна инстанция;

13. определя правилата за достъп до електропреносната и газопреносната мрежа, съответно до електроразпределителната и газоразпределителната мрежа и хранилищата за природен газ, включително норми за качество на услугите и доставките, и при необходимост ги преразглежда с оглед осигуряване на ефективен достъп;

14. по предложение на оператора на преносната мрежа, съответно оператора на разпределителна мрежа, взема решение относно принадлежността на електропроводите, топлопроводите и газопроводите и прилежащите им уредби към преносните или разпределителните мрежи и дава задължителни предписания за изкупуването им и/или за предоставяне на достъп до тях;

15. провежда конкурсите по чл. 46;

16. изисква всякаква информация и документи, свързани с функционирането на енергийния пазар, включително договори за доставка, пренос, разпределение и съхранение, както и всички последващи споразумения към тях, и може да предоставя на участници на пазара части от тази информацията, при условие че не се разкрива информация, представляваща търговска тайна, или информация, защитена по силата на закон;

17. разглежда исканията на енергийните предприятия за компенсиране на невъзстановяеми и произтичащи от наложени им задължения към обществото разходи по чл. 34 и 35, утвърждава техния обоснован размер и определя начина на компенсирането им;

18. издава сертификати на производителите на електрическа енергия за произхода на стоката електрическа енергия, произведена при високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

19. определя допустимите размери на технологични разходи на електрическа енергия при производство, пренос и разпределение на електрическа енергия, при производство и пренос на топлинна енергия и при пренос, разпределение и съхранение на природен газ съгласно методика или указания, приети от комисията;

20. извършва оценка на икономическата целесъобразност по отношение на въвеждането на интелигентни системи за измерване по предложение на операторите на мрежите и в случай че въвеждането е икономически обосновано, изготвя графици за въвеждането им, като гарантира оперативната съвместимост на интелигентните системи за измерване при отчитане на подходящи стандарти, най-добри практики и значението им за развитието на вътрешния пазар на електрическа енергия и природен газ;

21. определя разполагаемостта за производство на електрическа енергия, в съответствие с която всеки производител е задължен да сключва сделки с крайните снабдители и/или обществения доставчик с оглед изпълнението на принципите по чл. 24, ал. 1;

22. дава съгласие за разделяне, отделяне, вливане или сливане на енергийни предприятия - титуляри на лицензии по този закон;

23. разрешава извършването на разпореждане с имущество, с което се упражнява лицензионна дейност в случаите, предвидени в този закон, както и на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие;

24. предоставя на компетентните институции на Европейския съюз информацията, предвидена в правото на Европейския съюз;

25. в съответствие с правомощията си отправя до компетентните институции на Европейския съюз искания и уведомления за предоставяне на временно освобождаване от прилагането на разпоредби от правото на Европейския съюз и преходни периоди в енергетиката в случаите, предвидени в правото на Европейския съюз;

26. публикува годишен доклад за дейността си, включително за резултатите от контрола за недопускане ограничаването и нарушаването на конкуренцията на енергийните пазари и за тяхното ефективно функциониране, като изпраща доклада до Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСРЕ) и до Европейската комисия;

27. сертифицира операторите на електропреносната мрежа и на газопреносни мрежи за спазване на изискванията за независимост, наблюдава тяхното спазване и изпраща съответните уведомления до Европейската комисия;

28. осъществява сътрудничество по въпроси от трансграничен характер с регулаторните органи на други държави - членки на Европейския съюз, и с АСРЕ, сключва споразумения за сътрудничество с национални регулаторни органи;

29. допринася за съвместимостта на процесите за обмен на данни относно най-важните пазарни процеси на регионално равнище, като гарантира необходимата степен на поверителност на информацията;

30. контролира изпълнението на инвестиционните планове на операторите на електропреносни и газопреносни мрежи и представя в годишния си доклад оценка на инвестиционните планове на операторите по отношение на съответствието им с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз по член 8, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 (ОВ, L 211/15 от 14 август 2009 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 714/2009”, и член 8, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ, L 211/36 от 14 август 2009 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 715/2009”, като тази оценка може да включва препоръки за промяна на инвестиционните планове;

31. прилага и контролира изпълнението на правно обвързващи решения на Европейската комисия или на АСРЕ;

32. приема внесените от председателя проект на годишен бюджет и финансов отчет на комисията и отчет по чл. 20, т. 4;

33. контролира изпълнението на задължението на лицензираните доставчици на енергия и природен газ за предоставяне на клиентите на достъп до данни за потреблението им;

34. наблюдава и контролира изпълнението на задълженията за прозрачност от енергийните предприятия при определянето на цените, счетоводната отчетност и работата с потребителите на енергийни услуги;

35. наблюдава степента и ефективността на отваряне на пазара и конкуренцията в секторите на едро и на дребно;

36. насърчава интеграцията на пазарите и подкрепя свързаните с това научноизследователски дейности;

37. упражнява контрол в случаите, предвидени в този закон;

38. има други правомощия, определени със закон.

(2) Във връзка с осъществяването на правомощия си по регулиране дейността на независим преносен оператор на електропреносната мрежа и на газопреносни мрежи комисията:

1. налага санкции за дискриминационно поведение на операторите в полза на вертикално интегрираното предприятие;

2. наблюдава комуникациите между оператора и вертикално интегрираното предприятие, за да се гарантира, че операторът изпълнява задълженията си;

3. действа като орган за уреждане на спорове между вертикално интегрираното предприятие и оператора;

4. изисква информация и документи, касаещи търговските и финансовите отношения, включително заемите между вертикално интегрираното предприятие и оператора;

5. одобрява търговски и финансови споразумения между вертикално интегрираното предприятие и оператора в случаите, когато те влияят на условията за развитието на пазара;

6. изисква обосновка от вертикално интегрираното предприятие във връзка с представените от отговорника по съответствието решения относно плана за развитие на мрежата или отделни инвестиции на оператора, включително по отношение на спазването на изискванията за недискриминационно поведение в полза на вертикално интегрираното предприятие;

7. извършва проверки в обектите на вертикално интегрираното предприятие и на оператора;

8. одобрява 10-годишен план за развитие на преносната мрежа, наблюдава и контролира изпълнението му при условията и по реда на наредбата по чл. 60;

9. възлага всички или определени задачи на независимия преносен оператор на независим системен оператор, предложен от собственика на мрежата, в случай че операторът нарушава системно задълженията си, свързани с изискванията за независимост, съгласно глава осма „а”, раздел II, включително при системно дискриминационно поведение в полза на вертикално интегрираното предприятие.

(3) Във връзка с осъществяването на правомощията си по регулиране дейността на независим системен оператор на електропреносната мрежа и на газопреносни мрежи комисията:

1. налага санкции за неизпълнение на задълженията на собственика на мрежата и на оператора;

2. наблюдава отношенията и комуникациите между оператора и собственика на мрежата, за да се гарантира, че операторът изпълнява задълженията си;

3. действа като орган за уреждане на спорове между собственика на мрежата и оператора;

4. одобрява 10-годишен план за развитие на преносната мрежа, наблюдава и контролира изпълнението му при условията и по реда на наредбата по чл. 60;

5. осигурява условия, които гарантират, че събираните от независимия системен оператор приходи от достъп и пренос през мрежите осигуряват достатъчна доходност от активите на мрежата и от новите инвестиции в нея;

6. извършва проверки в обектите на собственика на мрежата и на оператора.

(4) Правилата и методиките по ал. 1, т. 9 - 13 се публикуват от енергийните предприятия и комисията на интернет страниците им.

(5) При осъществяване на дейността си комисията си сътрудничи с Комисията за защита на конкуренцията и с Комисията за защита на потребителите, като при необходимост може да ги сезира с оглед образуване на производство по реда на Закона за защита на конкуренцията, съответно по реда на Закона за защита на потребителите.

(6) Правомощията на комисията за регулиране на дейностите в областта на водоснабдяването и канализацията се определят в Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги.”

§ 13. Създава се чл. 21а:

„Чл. 21а. (1) Комисията може да изиска становище от АСРЕ,

съответно е длъжна да представи констатациите си при поискване от АСРЕ, относно съответствието на взето от друг регулаторен орган на държава - членка на Европейския съюз, решение за съответствието му с насоките относно:

1. услуги за достъп до мрежата на трети страни по отношение на операторите на преносни мрежи;

2. механизмите за разпределение на капацитет и на процедурите за управление на товарите по отношение на операторите на преносни мрежи и тяхното прилагане в случай на претоварване на мрежата поради поети договорни задължения;

3. определяне на техническата информация, необходима на ползвателите на мрежата, за да получат ефективен достъп до нея, определяне на изискванията за прозрачност на информацията, която да се оповестява, и на графика, съгласно който да се публикува тази информация.

(2) Комисията се съобразява със становището на АСРЕ относно съответствието на взето от нея решение с насоките по ал. 1 и информира АСРЕ в срок до четири месеца от датата на получаване на становището.

(3) Комисията може да информира Европейската комисия, когато според нея решение, свързано с трансгранична търговия, взето от друг регулаторен орган, не съответства на насоките по ал. 1, в рамките на два месеца след датата, на която е взето това решение.

(4) Комисията е длъжна в срок два месеца да отмени или измени решението си и да информира Европейската комисия, когато Европейската комисия по искане на друг регулаторен орган или на АСРЕ е взела решение, че насоките по ал. 1 не са спазени и тя е поискала отмяната или изменението.”

§ 14. Член 22 се изменя така:

„Чл. 22. (1) Комисията разглежда жалби:

1. на ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, добивни предприятия и оператори на газохранилища, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон, и на потребители срещу В и К оператори, свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги;

2. на клиенти срещу доставчици на енергия и природен газ, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон;

3. на лицензианти срещу лицензианти, свързани с изпълнението на лицензионната дейност по този закон, както и на В и К оператори срещу

В и К оператори, свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги;

4. на членовете на органите на оператора на преносна мрежа, на отговорниците по съответствието при оператор на преносна мрежа и на лицата по чл. 81д, ал. 9 при прекратяване на техните правоотношения в предвидените от този закон случаи.

(2) Жалби по ал. 1, т. 1 и 2 могат да бъдат предявени от сдружения за защита на потребителите, включени в списъка по чл. 164, ал. 1, т. 7 от Закона за защита на потребителите, относно нарушаване на колективни интереси на потребителите.

(3) Комисията разглежда жалба по ал. 1, т. 1 и 2 и по ал. 2 в случаите, когато:

1. жалбата се отнася за действие или бездействие, осъществено до една година преди датата на получаване на жалбата, и

2. жалба със същия предмет е предявена пред съответното енергийно предприятие или В и К оператора, който не се е произнесъл или чийто отговор не удовлетворява жалбоподателя.

(4) В двумесечен срок от подаване на жалба по ал. 1, т. 1, 2 и 3 и ал. 2 комисията може да съдейства за доброволно уреждане на спора. Срокът може да бъде продължен с още два месеца, ако естеството на спора налага събиране на допълнителни данни и информация от комисията.

(5) При жалби по ал. 1, т. 1, 2 и 3, включително предявени по ал. 2, когато не е постигнато доброволно уреждане на спора или при отказ на страна от доброволно уреждане, комисията взема решение по жалбата в срок два месеца след получаването ѝ. Този срок може да бъде удължен с още два месеца, ако естеството на спора налага събиране на допълнителни данни и информация от комисията. Със съгласие на жалбоподателя удълженият срок може да бъде продължен с още два месеца.

(6) В случаите, когато комисията приеме жалба за основателна, тя дава задължителни указания по прилагането на закона.

(7) Комисията разглежда жалби на:

1. независимия преносен оператор срещу вертикално интегрираното предприятие и на вертикално интегрираното предприятие срещу независимия преносен оператор – след определяне на независим преносен оператор;

2. независимия системен оператор срещу собственика на преносната мрежа и на собственика на преносната мрежа срещу независимия системен оператор - след определяне на независим системен оператор, като взема решение по жалбата в срок два месеца след получаването ѝ; този срок може

да бъде удължен с още два месеца, ако естеството на спора налага събиране на допълнителни данни и информация от комисията; със съгласието на жалбоподателя удълженият срок може да бъде продължен с още два месеца.

(8) Редът за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове се уреждат в наредбата по чл. 60.”

§ 15. Член 23 се изменя така:

„Чл. 23. При изпълнение на регулаторните си правомощия комисията се ръководи от следните общи принципи:

1. насърчаване в тясно сътрудничество с АСРЕ с регулаторните органи на другите държави членки и с Европейската комисия на развиването на конкурентен, сигурен и устойчив от екологична гледна точка вътрешен пазар на електроенергия и природен газ в рамките на Европейския съюз, както и на действителното отваряне на пазара за всички клиенти и доставчици в Европейския съюз, и осигуряване на подходящи условия за ефективната и надеждна експлоатация на електрическите и газовите мрежи, като се вземат предвид дългосрочните цели;

2. развиване на конкурентни и добре функциониращи регионални пазари в рамките на Европейския съюз;

3. предотвратяване и недопускане на ограничаване или нарушаване конкуренцията на енергийния пазар;

4. осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите;

5. осигуряване на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия и между видовете клиенти;

6. създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката, където има условия за това;

7. насърчаване интеграцията на пазарите, осигуряване на подходящи стимули и подкрепа за свързаните с това научноизследователски дейности;

8. създаване на стимули за ефективно развитие на сигурни, надеждни и ефикасни мрежи в съответствие с интересите на клиентите, интегриращи производство от различен мащаб на електрическа енергия от възобновяеми източници и разпределено производство;

9. стимулиране на инвестициите в инфраструктура по недискриминационен начин, равнопоставен достъп на нови участници до мрежите и пазара;

10. постигане на високи стандарти за предоставяните услуги от обществен интерес, обезпечаване възможностите на клиентите за избор и смяна на доставчика, осигуряване защита на потребителите на енергийни услуги;

11. създаване на стимули за енергийните предприятия за ефективност на регулираните дейности.”

§ 16. В чл. 24, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В основния текст думите „т. 7а, 17а” се заменят с „т. 10, 21”.

2. В т. 2 думата „обществените” се заменя с „крайните”.

3. Точка 3 се изменя така:

„3. осигуряване на балансирано изменение на цените за краен клиент, като се отчитат задълженията на обществения доставчик, на крайните снабдители и на операторите на преносни и разпределителни мрежи, свързани с осъществяването на услуги от обществен интерес, със задълженията към обществото и с невъзстановяемите разходи;”.

4. В т. 4 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 17. В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 6:

„6. издадените от нея решения по чл. 21, ал. 1, т. 1, 4, 5, 9, 10, 15, 18, 21, 25 и 26.”

2. В ал. 2 думите „т. 1 и 5” се заменят с „т. 1, 5 и 6”.

§ 18. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 2 думите „предвидени в този закон и в” се заменят с „наложени от комисията в съответствие с този закон и”;

б) в т. 3 след думите „лицензиране” се добавя „и/или контрол”.

2. В ал. 2 след думите „лицензиране” се добавя „и/или контрол”.

§ 19. Член 30 се изменя така:

„Чл. 30. (1) На регулиране от комисията подлежат цените:

1. по които производителите в рамките на определената им от комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 продават електрическа енергия на обществения доставчик или на крайни снабдители;

2. по които производителите на електрическа енергия продават разполагаемост за студен резерв на оператора на електропреносната мрежа, освен в случаите, когато операторът на електропреносната мрежа купува

разполагаемост въз основа на тръжна процедура за покриване на недостиг от разполагаемост за студен резерв;

3. по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и на пряко присъединени клиенти;

4. по които топлопреносното предприятие продава топлинна енергия на клиенти;

5. по които обществеият доставчик продава електрическа енергия на операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи за покриване на технологичните разходи по преноса;

6. по които обществеият доставчик продава на крайните снабдители изкупената на основание чл. 21, ал. 1, т. 21 електрическа енергия;

7. по които обществеият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносна мрежа;

8. по които крайните снабдители продават природен газ на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи;

9. по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа, на ниво ниско напрежение;

10. за пренос на електрическа енергия и природен газ през съответните преносни и/или разпределителни мрежи;

11. за присъединяване към мрежите;

12. за съхранение на природен газ в газохранилище;

13. за достъп до електропреносната и електроразпределителните мрежи;

14. за достъп до газопреносна мрежа, газоразпределителна мрежа и газохранилище;

15. за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт;

16. на предоставяни на клиентите услуги, определени от комисията, свързани с лицензионната дейност.

(2) Цените на енергията, природния газ и услугите, предоставени от енергийните предприятия, не подлежат на регулиране от комисията при установяване от нея наличието на конкуренция, която създава предпоставки за свободно договаряне на цените при пазарни условия за съответната дейност в енергетиката.”

§ 20. В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2:

а) в буква „б” думата „потребителите” се заменя с „клиентите”;

б) създава се буква „ж”:

„ж) балансиране на електроенергийната система;”.

2. В т. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „включително за защита на обектите, представляващи критична инфраструктура в енергетиката”.

3. Точка 5 се изменя така:

„5. цените за отделните групи клиенти да съответстват на разходите за доставка на енергия и природен газ до тези клиенти;”.

4. В т. 6, буква „а” думите „потребители” се заменят с „клиенти”.

5. В т. 7 думите „комбинирано производство” се заменят с „високоефективно комбинирано производство” и думите „потребители” се заменят с „клиенти”.

6. Точка 8 се изменя така:

„8. справедливо прехвърляне на разходите за системни услуги, в т. ч. допълнителни и спомагателни услуги, студен резерв и за технологични разходи, върху ползвателите на преносната мрежа, съответно на разпределителните мрежи.”

§ 21. В чл. 32 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „определяне на горна граница на цени или приходи” се заменят с „прилагане на различни методи за регулиране, включително”.

2. Алинея 3 се отменя.

§ 22. В чл. 33 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „произведена по” се добавя „високоефективен”, а накрая се поставя запетая и се добавя „т. 1”.

2. В ал. 3 след думите „произведена по” се добавя „високоефективен”.

3. Създава се нова ал. 4:

„(4) Комисията определя цени на база индивидуалните разходи за производство съгласно наредбата по чл. 36, ал. 3 за количествата електрическа енергия, произведена по комбиниран начин от централите с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, без постигнати критерии за високоефективно комбинирано производство, и за

количествата електрическа енергия, произведена по некомбиниран начин, необходими за осигуряване на експлоатационната надеждност на основните съоръжения по чл. 162, ал. 2, т. 2 и 3.”

4. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 23. В чл. 34, ал. 7 думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

§ 24. В чл. 35 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) създават се нови т. 4 и 5:

„4. произтичащи от задължения, свързани със защитата на обекти, представляващи критична инфраструктура в енергетиката;

5. произтичащи от задължения, свързани с изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания, съгласно чл. 10, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност;”

б) досегашната т. 4 става т. 6.

2. В ал. 6 думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

§ 25. В чл. 36а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Обществениият доставчик на електрическа енергия и природен газ, обществените снабдители с електрическа енергия или с природен газ и крайните снабдители с електрическа енергия или с природен газ, както и топлопреносните предприятия” се заменят с „Енергийните предприятия, доставящи електрическа енергия и природен газ по регулирани цени, и операторите на преносни и разпределителни мрежи”.

2. В ал. 3 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 26. В глава трета наименованието на раздел V се изменя така:

„Разделно счетоводство. Съхраняване и предоставяне на информация”.

§ 27. В чл. 37 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Енергийните предприятия, които подлежат на независим финансов одит, представят на комисията одиторски доклад за спазването на правилата за водене на отделната счетоводна отчетност.”

§ 28. В чл. 38 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 3:

„3. информация за активите и разходите по видове клиенти за целите на ценообразуването.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Енергийните предприятия са длъжни при поискване от комисията, от Комисията за защита на конкуренцията и от Европейската комисия в изпълнение на техните правомощия да предоставят документация, счетоводна, технико-икономическа и друга информация, включително за сключени договори.”

3. Създава се ал. 3:

„(3) Предприятията за доставка на електрическа енергия и природен газ съхраняват за срок пет години данни за всички сключени сделки за доставка на електрическа енергия и природен газ с клиенти на едро и с оператори на преносни мрежи - срок, условия за доставка и плащане, количество, дати и часове на изпълнението, цени и начини за идентифициране на съответния клиент на едро, както и други данни, определени с наредбата по чл. 60. Комисията може да предоставя на участници на пазара части от тази информация, при условие че не се разкрива информация, представляваща търговска тайна, или информация, защитена по силата на закон.”

§ 29. В глава трета се създава раздел VI:

„Раздел VI

Мерки за защита на крайните клиенти

Чл. 38а. (1) Договорите между потребители на енергийни услуги и енергийните предприятия, предоставящи услуги от обществен интерес, задължително съдържат:

1. данни, идентифициращи енергийното предприятие, включително адрес;

2. условията и реда за предоставяне на предлаганите услуги;

3. средствата, чрез които може да се получи актуална информация за всички приложими цени на предлаганите услуги;

4. срок на договора, условията за временно преустановяване, прекратяване на тяхното предоставяне и на договора;

5. условията за едностранно прекратяване на договора от ползвателя на енергийни услуги и възможността за такова прекратяване без допълнително плащане;

6. условия и реда за прихващане и възстановяване на суми при неспазване на изискванията за качество на договорените услуги, включително неточно или забавено фактуриране;

7. правата на потребители на енергийни услуги, включително информация относно процедурата по разглеждането и произнасянето по жалби;

8. други условия съгласно предвиденото в този закон.

(2) Условията по ал. 1, както и предложенията за тяхната промяна се оповестяват преди сключването или потвърждаването на договора.

Чл. 38б. (1) Енергийните предприятия по чл. 38а, ал. 1 предоставят на своите потребители на енергийни услуги информация за:

1. начините за плащане, цени за спиране/възстановяване на снабдяването, цени за услуги по извършване на поддръжка и други цени на услуги, свързани с лицензионната дейност;

2. процедурата за смяна на доставчик и информация, че потребители на енергийни услуги не дължат допълнителни плащания при смяна на доставчика си;

3. реално потребените количества и извършените разходи без задължение за допълнително плащане за тази услуга;

4. изготвяне на окончателна изравнителна сметка при всяка смяна на доставчика;

5. дела на всеки енергиен източник в общата доставена енергия от доставчика през предходната календарна година по разбираем и ясно съпоставим начин;

6. съществуващи източници на обществено достъпна информация за въздействието върху околната среда по отношение най-малко на емисиите на въглероден диоксид и радиоактивните отпадъци - резултат от производството на електрическа енергия от различните енергийни източници, в общата доставена енергия от доставчика през предходната година.

(2) Информацията по ал. 1 се представя във фактурите или заедно с тях в информационни материали и на интернет страниците на енергийните предприятия. По този ред доставчиците на енергия и природен газ предоставят на потребителите на енергийни услуги и контролен списък, приет от Европейската комисия, съдържащ практическа информация за техните права.

Чл. 38в. (1) Енергийните предприятия по чл. 38а, ал. 1 изготвят и представят за одобрение от комисията правила за работа с техните потребители на енергийни услуги.

(2) Правилата по ал. 1 уреждат реда и сроковете за получаване, разглеждане, проверка и отговор на подадените жалби, сигнали и

предложения, формата на данните за потреблението и процедурата, по която доставчиците и потребителите на енергийни услуги получават достъп до тях.

(3) Правила по ал. 1 се одобряват от комисията, публикуват се в един централен и в един местен всекидневник, както и на интернет страницата на лицензианта и влизат в сила след публикуването им. Правилата са част от общите условия на договорите, одобрени от комисията, когато с този закон са предвидени общи условия.

(4) Условията и редът за одобряване на правилата за работа с потребителите на енергийни услуги се уреждат с наредбата по чл. 60.

Чл. 38г. Енергийните предприятия, извършващи доставка на енергия или природен газ, осигуряват центрове за предоставяне на информацията по чл. 38а и 38б на потребителите на енергийни услуги, както и за работа с тях съгласно правилата по чл. 38в.

Чл. 38д. Енергийните предприятия, предоставящи услуги от обществен интерес, в общите условия за снабдяване и ползване на мрежите и в правилата за работа с потребителите на енергийни услуги определят специални процедури за предоставяне на уязвими клиенти на информация, свързана с потреблението, и за преустановяване снабдяването на уязвими клиенти.”

§ 30. В чл. 39 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 4 накрая се добавя „в газохранилище”;

б) в т. 6 след думите „организиране на” се добавя „борсов”;

в) точка 9 се отменя;

г) точка 11 се отменя;

д) създава се т. 13:

„13. доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция.”

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Когато лицето, което кандидатства за издаването на лицензия за някоя от следните дейности:

1. производство на електрическа енергия;

2. производство на електрическа и топлинна енергия;

3. пренос на електрическа енергия;

4. разпределение на електрическа енергия;

5. търговия с електрическа енергия;

6. организиране на борсов пазар на електрическа енергия;

7. обществена доставка на електрическа енергия;

8. снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител;

9. доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция;

10. разпределение на тягова електрическа енергия по електроразпределителни мрежи на железопътния транспорт, или притежава такава лицензия и отговаря на изискванията за координатор на балансираща група, съответната лицензия съдържа правата и задълженията, свързани с дейността на координатор на балансираща група.”

3. Създава се ал. 6:

„(6) Лицензия за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция за клиенти, които не са избрали друг доставчик или избраният доставчик не извършва доставка по независещи от клиента причини, се издава на:

1. лицензианта за дейността обществена доставка на електрическа енергия - за клиентите, присъединени към електропреносната мрежа;

2. лицензианти за дейността снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител - за клиентите, присъединени към съответната разпределителна мрежа, за територията на действащите лицензии за обществена доставка и снабдяване от краен снабдител.”

§ 31. В чл. 40 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думата „юридическо” се заличава;

б) в т. 2 думите „8 и 11” се заменят с „10 и 13”.

2. В ал. 5 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

3. В ал. 7 думите „юридическо лице, регистрирано” се заменят с „лице с еквивалентна на ал. 1”.

§ 32. В чл. 41 се създава ал. 5:

„(5) Комисията изпраща информация на Европейската комисия за всеки случай на мотивиран отказ за издаване на лицензии за пренос, разпределение, съхранение, обществена доставка на природен газ и снабдяване с природен газ от крайни снабдители.”

§ 33. В чл. 43 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 думите „или на природен газ” се заличават;

б) в т. 2 след думите „организиране на” се добавя „борсов”;

в) точка 4 се отменя;

г) създава се т. 5:

„5. доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция за клиенти, присъединени към електропреносната мрежа.”

2. В ал. 2 се създава т. 4:

„4. доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция за клиенти, присъединени към електроразпределителната мрежа на територията.”

3. В ал. 3 думата „потребители” се заменя с „клиенти” и думата „разпределителна” се заменя с „електроразпределителна”.

4. В ал. 5 думата „потребители” се заменя с „клиенти” и думата „разпределителна” се заменя с „газоразпределителна”.

5. В ал. 8, изречение трето запетаята и думите „както и за обществено снабдяване” се заличават и след думата „територия” запетаята се заличава.

6. Алинея 10 се изменя така:

„(10) С решение на комисията за изменение на лицензията територията на общината, която е извън описа по чл. 4, ал. 2, т. 6, може да бъде присъединена към обособена територия за разпределение на природен газ или към територията на община, за която е издадена лицензия за същата дейност, при заявено съгласие от съответната община извън описа и съгласие на титуляря на лицензията.”

7. В ал. 11 накрая се добавя „или в територията по ал. 8”.

§ 34. В чл. 44 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) На лицето, на което е издадена лицензия за пренос на електрическа енергия, не се издава лицензия за друга дейност, подлежаща на лицензиране по този закон, освен лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия.”

2. В ал. 2 думите „съхраняване на природен газ и лицензия за транзитен пренос на природен газ” се заменят със „съхранение на природен газ в газохранилище и лицензия за разпределение на природен газ”.

3. В ал. 4 думите „за обществено снабдяване с природен газ или” се заличават, а думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

§ 35. В чл. 46 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Конкурс за необходима мощност за производство на електрическа енергия се провежда само в случаите по чл. 4, ал. 2, т. 5 за изграждане на нова или за предоставяне на съществуваща мощност. Спечелилият конкурса участник се определя за титуляр на лицензията, съдържаща задължение за изграждане, в случаите на изграждане на нова мощност.”

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) На лице, спечелило конкурс по ал. 1 - в случаите на изграждане на нова мощност, или по ал. 2, се издава лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 1 или 3.”

3. Създава се нова ал. 4:

„(4) В случаите по чл. 46, ал. 2 с решението на комисията по ал. 3 се издава и лицензия за извършване на дейността снабдяване с природен газ от краен снабдител до достигане на 100 000 клиенти в съответствие с чл. 44, ал. 4.”

4. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 5 и 6.

§ 36. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите „не по-късно от 6 месеца преди крайния срок за подаване на заявленията за участие в конкурса” се заменят с „и се публикува в „Официален вестник” на Европейския съюз, като срокът за подаване на заявления за участие в конкурса не може да бъде по-кратък от 6 месеца от датата на публикуване на решението за конкурса”.

2. Създава се ал. 4:

„(4) Кандидат за участие в конкурс може да бъде всяко лице, което притежава технически, икономически, финансови и организационни възможности в съответствие с изискванията, посочени в конкурсната документация, и за което не са налице обстоятелствата по чл. 40, ал. 4.”

§ 37. В чл. 48 думите „обнародването в „Държавен вестник” на съобщението” се заменят с „обнародване в „Държавен вестник” и публикуване в „Официален вестник” на Европейския съюз на решението”.

§ 38. В чл. 51, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В основния текст думите „в случаите” се заличават.

2. В т. 1 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

3. В т. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „както и за изпълнение на правнообвързващи решения на Европейската комисия или АСРЕ”.

§ 39. В чл. 53 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Разпореждане с незавършени обекти на строителството или с имуществото, с което се осъществява дейността по лицензията, може да се извършва само в тяхната цялост след разрешение на комисията, включително при обявяване на лицензиант в несъстоятелност.”

2. В ал. 2 думата „сделката” се заменя с „разпореждането”.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато прекратяване или изменение на лицензия по ал. 1 или 2 може да доведе до нарушаване сигурността на снабдяването с електрическа или топлинна енергия или с природен газ, комисията разрешава извършване на разпореждане, ако приобретателят е подал заявление и отговаря на условията за издаване на лицензия за съответната дейност. Лицензията, издадена на приобретателя, влиза в сила от датата на придобиване право на собственост.”

4. В ал. 4 думите „може да издаде” се заменят с „издава”, а думите „извършване сделката на” се заличават.

5. В ал. 7 думите „Сделките, сключени” се заменят с „Разпорежданията, извършени”.

§ 40. В чл. 55, ал. 5 думите „по тази сделка” се заличават.

§ 41. В чл. 56, ал. 3 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 42. В чл. 57 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

2. В ал. 2 думите „процедурата по” се заличават.

§ 43. В чл. 58, ал. 1 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 44. В чл. 60 след думите „договорите по този закон” се добавя „за одобряване на правила за работа с потребителите на енергийни услуги”, а думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 45. В чл. 62 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се отменя.

2. В ал. 4 думите „енергийното предприятие” се заменят с „лицето по ал. 1”.

3. Създават се ал. 5 - 7:

„(5) Лицето по ал. 1 отправя писмено предложение до титуляря/титулярите на вещни права, като посочва правните и фактическите основания, обосноваващи предложението, включително имота, вида на енергийните обекти и/или съоръжения и начина, по който те се отразяват на ползването на имота, вида/видовете вещни права, които е необходимо да бъдат придобити, площта и предлаганото обезщетение, като дава подходящ срок, не по-кратък от един месец, за отговор на предложението. Този срок може да бъде променен по взаимно съгласие на лицата.

(6) При учредяване на ограничени вещни права по ал. 1 върху имоти – публична собственост, за национални обекти се прилага съответно редът за частна държавна или частна общинска собственост, доколкото друго не е предвидено в закон.

(7) Лицата по ал. 1 са възложители на строителството на тези обекти по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията, както и заинтересовани лица по смисъла на чл. 124, ал. 3 от Закона за устройство на територията.”

§ 46. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При отказ или при невъзможност за изпълнение на действията по чл. 62, ал. 4, която се дължи на причини, непреодолими от лицето по чл. 62, ал. 1, имотът се отчуждава в полза на държавата. За отказ се счита изричният отказ, както и неприемането на предложението или непостигането на съгласие в срока по чл. 62, ал. 5.”

2. В ал. 3 думите „Енергийното предприятие” се заменят с „Лицето по чл. 62, ал. 1”.

§ 47. В чл. 64 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „енергийните предприятия” се заменят с „лицата, които ще експлоатират енергийния обект”, а изречение второ се заличава.

2. В ал. 2, т. 1 и 2 думите „енергийното предприятие” се заменят с „лицата по ал. 1”.

3. В ал. 3:

а) точка 1 се изменя така:

„1. титулярят на сервитута придобива право:

а) на прокарване на въздушни и подземни електропроводи, топлопроводи, газопроводи, нефтопроводи и нефтопродуктопроводи;

б) негови представители да влизат и да преминават през служещите имоти и да извършват дейности в тях, свързани с изграждането и/или експлоатацията на енергийните обекти, включително право на преминаване на техника през служещите поземлени имоти във връзка с изграждането и обслужването на въздушни и подземни проводи и наземни съоръжения;

в) да извършва кастрене и рязане на дървета в сервитутните ивици на електропроводите и хидросъоръженията за отстраняване на аварии при уведомяване на управляващите органи на горските стопанства и националните паркове;”

б) в т. 2, буква „б” накрая се добавя „и след писмено съгласуване с титуляря на сервитута”.

4. В ал. 4 т. 2 се изменя така:

„2. титулярят на сервитута изплати еднократно обезщетение на собственика на имота, върху който е възникнал сервитутът, и на носителите на други вещни права върху засегнатия имот.”

5. Алинея 5 се отменя.

6. В ал. 7 думите „енергийното предприятие” се заменят с „титуляря на сервитута”.

7. В ал. 8 думите „енергийното предприятие” се заменят с „титуляря на сервитута”.

8. В ал. 9 думите „министъра на земеделието и продоволствието” се заменят с „министъра на земеделието и храните”.

9. Създава се ал. 10:

„(10) При учредяване на ограничени вещни права по ал. 1 върху имоти – публична собственост, за национални обекти се прилага съответно редът за частна държавна или частна общинска собственост, доколкото друго не е предвидено в закон.”

§ 48. Създава се чл. 64а:

„Чл. 64а. (1) Влязъл в сила акт на компетентен орган за одобряване на подробен устройствен план по чл. 64, ал. 4, т. 1 с приложена извадка от графичните и текстовите материали относно служещия имот, титуляря на сервитута и собственика/носителя на вещно право в този имот и документ за изплатено или депозирано в търговска банка на разположение на собствениците и носителите на други вещни права върху служещия имот еднократно обезщетение, представляващо цената на сервитутното право, се

вписва в имотния регистър по молба на титуляря на сервитута.

(2) До откриване на производство по създаване на имотен регистър по чл. 70, ал. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър вписването на актовете и документите по ал. 1 се извършва по партидата на собственика на служещия имот по реда на Правилника за вписванията (Изв., бр. 101 от 1951 г.).”

§ 49. В чл. 65 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „ал. 5” се заменят с „ал. 4, т. 2”.

2. В ал. 2 думите „енергийното предприятие” се заменят с „титулярят на сервитута”.

§ 50. В чл. 67 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „Енергийните предприятия” се заменят с „Лицата по чл. 62, ал. 1 и чл. 64, ал. 1”.

2. В ал. 3 думите „Енергийните предприятия” се заменят с „Операторите на преносни и разпределителни мрежи”, а след думите „части от сгради” се добавя „и прилежащите им поземлени имоти”.

§ 51. В чл. 68 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „енергийното предприятие” се заменят с „титулярят на сервитута”.

2. В ал. 2 думите „енергийното предприятие” се заменят с „титулярят на сервитута”.

§ 52. В чл. 69 думата „потребители” се заменя с „клиенти”, а след думите „сигурността на снабдяването” се добавя „включително защита на обектите, представляващи критична инфраструктура в енергетиката” и се поставя запетая.

§ 53. Създава се чл. 69а:

„Чл. 69а. (1) Енергийните предприятия, за които възникват задължения съгласно Националния план за инвестиции на Република България по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО, са длъжни да изпълнят задълженията, предвидени в този план, и да информират министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Организацията и контролът по изпълнението на Националния план за инвестиции на Република България по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО, включително механизмът за предоставяне и начинът на разходване на средствата за неговото изпълнение, се осъществяват при условия и по ред,

определени с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране.”

§ 54. В чл. 70, ал. 2 се създава т. 3:

„3. защитата на обектите, представляващи критична инфраструктура в енергетиката.”

§ 55. В чл. 71 думите „управление на електроенергийната система” се заличават, а думите „всеобщо предлагана услуга” се заменят с „услуга от обществен интерес”.

§ 56. В чл. 72 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се т. 2а:

„2а. при претоварване на електрическите мрежи;”

б) в т. 5 накрая се добавя „или посегателства върху енергийни обекти”.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма съобщава въвеждането на ограничителния режим или на ограничителните условия по ал. 1 - 3 на комисията, на Европейската комисия – в случаите, предвидени в наредбата по чл. 9, ал. 4, и го обявява чрез средствата за масово осведомяване.”

§ 57. Създава се чл. 72а:

„Чл. 72а. (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма след консултации с предприятията за природен газ и организации, представляващи интересите на битовите и небитовите клиенти, снабдявани с газ, и с комисията въвежда на национално равнище:

1. превантивен план за действие, в който се съдържат мерките, необходими за отстраняване или ограничаване въздействието на идентифицираните рискове, в съответствие с извършената оценка на риска;

2. план за действие при извънредни ситуации, в който се съдържат мерките, които трябва да бъдат предприети за отстраняване или смекчаване на въздействието от прекъсване доставките на природен газ.

(2) Оценката на риска по ал. 1, т. 1 се извършва въз основа на елементите, посочени в Регламент (ЕС) № 994/2010 относно мерките за гарантиране сигурността доставките на газ.

(3) При приемането на плановете по ал. 1 министърът на икономиката, енергетиката и туризма си сътрудничи с компетентните органи от региона и с Европейската комисия с цел гарантиране, че те са съвместими с плановете на други държави членки в региона и с цел разработване на регионални планове за действие.”

§ 58. В чл. 73 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите „Операторите на електроенергийната система на електропреносната мрежа, на топлопреносната мрежа, на газопреносната мрежа или операторът на съответната разпределителна мрежа могат да разпоредят” се заменят с „Оператор на електропреносната мрежа, на топлопреносна мрежа, на газопреносна мрежа или оператор на съответната разпределителна мрежа може да разпореди” и думата „потребителите” се заменя с „клиентите”;

б) в т. 4 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”;

в) в т. 6 думите „преносното предприятие” се заменят с „оператора на газопреносната мрежа”;

г) създава се т. 7:

„7. при невъзможност за поддържане баланса на електроенергийната система и възникване на отклонение от междусистемните графици за обмен със съседни оператори над допустимите граници, указани в правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и в правилата на Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ЕМОПС за електроенергия).”

2. В ал. 2 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 59. В чл. 75, ал. 1 се създава т. 6:

„6. изпълнението на Националния план за инвестиции на Република България по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО.”

§ 60. В чл. 76 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4:

а) в т. 2 накрая се добавя „до газохранилищата и услуги по временно съхранение на природен газ, както и правилното прилагане на условията за предоставяне на достъп”;

б) в т. 6 след думите „задълженията за” се добавя „съхраняване и”;

в) в т. 7 думите „системен оператор” се заменят с „оператор на преносна мрежа”;

г) създава се т. 7а:

„7а. спазването на дългосрочните договори и условията на договорите за прекъсваеми услуги, както и съвместимостта им с правото на Европейския съюз и съответствието им с политиките на Европейския съюз;”

д) в т. 8 думата „потребители” се заменя с „клиенти”;

е) създават се нова т. 9:

„9. наличието на ограничаващи договорни практики и разпоредби за изключителност, които може да възпрепятстват небитови клиенти да сключват договори едновременно с повече от един доставчик или да ограничат избора им на доставчици;”

ж) създават се т. 10-12:

„10. времето, за което операторите на електропреносни/електроразпределителни и газопреносни/газоразпределителни мрежи извършват свързвания към мрежите, ремонти и междусистемни връзки;

11. спазването на правилата за работа с потребителите на енергийни услуги;

12. спазването на изискванията, определени в Регламент (ЕО) № 714/2009 и Регламент (ЕО) № 715/2009;”

з) досегашната т. 9 става т. 13.

2. В ал. 6 след думите „уредба и/или съоръжение” се добавя „и до добивна газопроводна мрежа”.

§ 61. В чл. 78, ал. 2, т. 4 думите „правят предложения за даване на” се заменят с „дават”.

§ 62. В чл. 80 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Не се съставя констативен протокол в случаите, в които контролните органи са констатирали нарушение на този закон и на подзаконовите нормативни актове по прилагането му въз основа на официални документи, както и при неизпълнение на задължението за предоставяне на документи и информация, предвидено в този закон и в подзаконовите нормативни актове по прилагането му.”

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) Въз основа на резултатите от проверката контролните органи могат:

1. да дават задължителни предписания на проверяваните лица;

2. да съставят актове за установяване на административни нарушения, и

3. да предлагат налагане на принудителни административни мерки.”

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 63. Създава се глава осма „а”:

„Глава осма ”а”

СЕРТИФИЦИРАНЕ НА ОПЕРАТОРИ НА ПРЕНОСНИ МРЕЖИ. ПРАВИЛА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИ. НЕЗАВИСИМОСТ НА ПРЕНОСНИТЕ ОПЕРАТОРИ

Раздел I

Сертифициране на оператори на преносни мрежи. Правила за осъществяване на инвестиции

Чл. 81а. (1) Комисията сертифицира всеки оператор на преносна мрежа за изпълнението на изискванията за независимост и наблюдава тяхното спазване от сертифицирания оператор.

(2) Комисията открива процедури за сертифициране по ал. 1 по своя инициатива, по искане на преносния оператор или по мотивирано искане на Европейската комисия.

(3) Комисията приема проект на решение за сертифициране или отказва сертифициране в срок четири месеца от датата на постъпването на искането за сертифициране или от образуването на производството по нейна инициатива или по искане на Европейската комисия. В случай че в посочения срок комисията не се произнесе изрично, проектът на решение за сертифициране се смята, че е приет.

(4) Проектът на решение по ал. 3 заедно с цялата свързана с него информация се нотифицира незабавно пред Европейската комисия и решението за сертифициране се приема при условията и по реда на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 714/2009 или на чл. 3 от Регламент (ЕО) № 715/2009. Решението за сертифициране се нотифицира пред Европейската комисия и се публикува в „Официален вестник” на Европейския съюз.

(5) Операторът на преносна мрежа и предприятията, изпълняващи някоя от функциите по производство на електрическа енергия, добив на природен газ или доставка на електрическа енергия или природен газ, производство на природен газ от възобновяеми източници, предоставят при поискване от комисията или от Европейската комисия всякаква информация, свързана с изпълнението на задълженията за независимост на оператора.

(6) Условията и редът за сертифициране на оператори на преносни мрежи се определят с наредбата по чл. 60.

Чл. 81б. (1) Когато сертифициране е поискано от собственик или оператор на преносна мрежа, които са контролирани от лице или лица от трета държава или трети държави, комисията уведомява Европейската комисия.

(2) Комисията незабавно уведомява Европейската комисия за всяко обстоятелство, което може да доведе до придобиването на контрол върху преносна мрежа или оператор на преносна мрежа от лице или лица от трета държава или трети държави.

(3) Операторите на преносни мрежи уведомяват комисията за всяко обстоятелство, което може да доведе до придобиването на контрол върху преносна мрежа или оператор на преносна мрежа от лице или лица от трета държава или трети държави.

(4) Проектът на решение на комисията за сертифициране на оператор на преносна мрежа, който или чийто собственик е контролиран от лице или лица от трета държава или трети държави, съответно проектът на отказ за сертифициране, се одобрява от Министерския съвет и се приема в срок четири месеца от датата на постъпване на искането по ал. 1.

(5) Сертифицирането, поискано от лицата по ал. 1, се отказва когато не е било доказано, че:

1. съответното лице спазва изискванията за независимост на оператора на преносна мрежа, и

2. сертифицирането няма да представлява риск за сигурността на доставката на енергия на Република България и на Европейския съюз предвид:

а) правата и задълженията на Европейския съюз по отношение на третата държава, които произтичат съгласно международното право, включително всяко споразумение, сключено с една или повече трети държави, по което Европейският съюз е страна и което разглежда въпросите на сигурността на доставката на енергия;

б) правата и задълженията на Република България по отношение на третата държава, които произтичат съгласно споразумения, сключени с нея, доколкото са съобразени с правото на Европейския съюз, и

в) други конкретни факти и обстоятелства, имащи отношение към случая и към съответната трета държава.

(6) Сертифицирането, освен в случаите по ал. 5, се отказва и когато то може да доведе до нарушаване сигурността на снабдяването в Република България, сигурността на доставките в друга държава - членка на Европейския съюз, или може да възникне опасност за националната сигурност и

обществения ред, в съответствие с решението на Министерския съвет по ал. 4, както и в случаите на отрицателно становище на Европейската комисия относно сертифицирането.

(7) Проектът на решение по ал. 4 за сертифициране на оператор на преносна мрежа, който или чийто собственик е контролиран от лице или лица от трета държава или трети държави, заедно с цялата свързана с него информация се представя незабавно на Европейската комисия за становище дали са спазени изискванията за независимост на оператор на преносна мрежа и дали сертифицирането няма да представлява риск за сигурността на доставките на енергия за Европейския съюз.

(8) Комисията приема окончателно решение относно сертифицирането на оператор на преносна мрежа, който или чийто собственик е контролиран от лице или лица от трета държава или трети държави, в съответствие със становището на Европейската комисия в срок два месеца след получаването му или от изтичането на срока за получаване на такова становище.

(9) Срокът за получаване на становище на Европейската комисия е два месеца, а в случай че Европейската комисия е поискала становище от АСЕР - четири месеца, и тече от представянето на проекта на решение по ал. 7 и на съответната информация.

(10) Решението по ал. 8 се представя на Европейската комисия заедно с цялата свързана с него информация.

Чл. 81в. (1) Върху оператор на електропреносна мрежа, който е и собственик на електропреносната мрежа, не може да бъде придобит пряко или непряко контрол или да бъдат упражнявани права от предприятия, изпълняващи дейностите по производство или доставка на електрическа енергия.

(2) Върху оператор на газопреносна мрежа, който е и собственик на газопреносната мрежа, не може да бъде придобит пряко или непряко контрол или да бъдат упражнявани права от предприятия, изпълняващи дейностите по добив на природен газ, производство на газ от възобновяеми източници или доставка на природен газ.

Чл. 81г. (1) Операторът на преносна мрежа разработва, консултира с всички заинтересовани страни и предоставя на комисията ежегодно до 30 април 10-годишен план, който:

1. показва на участниците на пазара основната инфраструктура за пренос, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите десет години;

2. съдържа всички инвестиции, за които вече е взето решение, и определя новите инвестиции, които трябва да бъдат направени през следващите три години;

3. предвижда график за всички инвестиционни проекти.

(2) При изготвянето на 10-годишния план за развитие на преносната мрежа операторът на преносна мрежа се съобразява с наличната информация относно предстоящи изменения в производството, доставките, потреблението и обмена с други държави, включително проучванията, плановете и прогнозите по чл. 87, ал. 3, като взема предвид и инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз. При изготвяне на 10-годишния план за развитие на газопреносната мрежа операторът се съобразява и с инвестиционните планове за газохранилища.

(3) Комисията се консултира с всички настоящи или потенциални ползватели на мрежата относно 10-годишния план за развитие на преносната мрежа по открит и прозрачен начин. От лицата или предприятията, които твърдят, че са потенциални ползватели на мрежата, може да бъде поискано да обосноват твърденията си. Резултатите от процеса на консултации, включително възможните нужди от инвестиции, се публикуват на страницата на комисията в интернет.

(4) Комисията проучва дали 10-годишният план за развитие на преносната мрежа обхваща всички нужди от инвестиции, установени в процеса на консултации, и дали той е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз.

(5) Комисията наблюдава и оценява изпълнението на 10-годишния план за развитие на преносната мрежа.

(6) Освен ако не са налице наложителни причини извън неговия контрол, когато независим преносен оператор не извърши инвестиция, която съгласно 10-годишния план за развитие на преносната мрежа е следвало да бъде извършена в следващите три години, комисията задължава оператора да осъществи нужните инвестиции, ако все още е необходимо те да бъдат извършени, както и да осигури възстановяване на разходите за тези инвестиции чрез цените за мрежовите услуги.

Раздел II

Независим преносен оператор

Чл. 81д. (1) Независим преносен оператор на преносна мрежа за електрическа енергия или за природен газ - част от вертикално интегрирано

предприятие, е акционерно дружество с двустепенна система на управление.

(2) Управителният съвет на независимия преносен оператор взема решенията, свързани с текущите дейности на оператора на преносна мрежа, управлението на мрежата и дейностите, необходими за изготвянето на 10-годишния план за развитие на мрежата.

(3) Членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор се избират и освобождават от надзорния съвет. Надзорният съвет незабавно изпраща на комисията решенията за избор, както и информация за условията, които уреждат мандата, продължителността и прекратяването му, съответно решенията за предсрочно освобождаване, заедно с мотивите към тях. Решенията пораждат действие, ако в срок три седмици от уведомяването комисията не възрази срещу тях.

(4) Комисията се уведомява за решенията за избор и предсрочно освобождаване на членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор след получаването им от лицата, които се освобождават.

(5) Членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор:

1. не заемат професионален пост или отговорна длъжност, нямат икономически интереси или делови отношения, пряко или непряко, с която и да е друга част от вертикално интегрираното предприятие или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции;

2. нямат интереси или не получават финансови облаги, пряко или непряко, от която и да е част от вертикално интегрираното предприятие;

3. получават възнаграждение, което не зависи от дейностите или резултатите на вертикално интегрираното предприятие, различни от тези на оператора на преносна мрежа.

(6) Мнозинството от членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор са лица, които в срок три години преди назначаването им не са заемали професионален пост или отговорна длъжност, не са имали интереси или делови отношения, пряко или непряко, с вертикално интегрираното предприятие или с която и да е част от него, различна от оператора на преносната мрежа, или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции. Останалите членовете на управителния съвет са лица, които за период най-малко шест месеца преди назначаването им не са упражнявали управленска или друга подобна дейност във вертикално интегрираното предприятие.

(7) Членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор имат право да обжалват решението на надзорния съвет за

предсрочно прекратяване на договорите за възлагане на управление пред комисията по реда на чл. 22, ал. 1, т. 5 в срок до една седмица от получаването на решението за предсрочно прекратяване.

(8) След прекратяването на мандата им членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор не заемат професионален пост или отговорна длъжност, нямат интереси или делови отношения с която и да е част от вертикално интегрираното предприятие, различна от оператора на преносна мрежа, или с негови акционери, притежаващи контролен пакет от акции, за период, не по-малък от четири години.

(9) Разпоредбите на ал. 5, ал. 6, изречение първо и ал. 8 се прилагат и по отношение на лицата, които докладват директно на членовете на управителния съвет на независимия преносен оператор по въпроси, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата.

(10) Лицата по ал. 9 при прекратяване на трудовите им правоотношения могат да обжалват прекратяването пред комисията по реда на чл. 22, ал. 1, т. 5 в срок до една седмица от получаването на акта за прекратяване, като се прилага съответно ал. 3.

(11) Комисията може да възрази срещу решение:

1. за избор на член на управителния съвет на независимия преносен оператор, когато възникнат съмнения относно неговата професионална независимост;

2. за предсрочно освобождаване на член на управителния съвет на независимия преносен оператор, когато съществуват съмнения относно основанията за това предсрочно освобождаване.

Чл. 81е. (1) Надзорният съвет на независимия преносен оператор приема решенията, които могат съществено да повлияят върху стойността на активите на оператора на преносна мрежа, включително решенията, свързани с одобрението на годишните финансови планове, нивото на задлъжнялост на оператора на преносна мрежа и обвързващи общото събрание на оператора решения относно размера на дивидентите, които се разпределят между акционерите.

(2) Членовете на надзорния съвет на независимия преносен оператор се избират от общото събрание на акционерите. Надзорният съвет се състои от трима до седем членове, като за избора се уведомява комисията. Решението на общото събрание на акционерите поражда действие, ако в срок до три седмици от уведомяването комисията не възрази срещу избора на половината минус един от членовете на надзорния съвет.

(3) Разпоредбата на чл. 81д, ал. 7 се прилага за всички членове на надзорния съвет на независимия преносен оператор, а чл. 81д, ал. 3, 4, 5, ал. 6, изречение първо и ал. 8 се прилагат съответно за поне половината минус един от членовете на надзорния съвет.

Чл. 81ж. (1) Независимият преносен оператор на преносна мрежа за електрическа енергия или за природен газ разполага с всички човешки, технически, физически и финансови ресурси, необходими за изпълнение на задълженията за извършване на дейността по пренос на електрическа енергия или природен газ.

(2) Операторът по ал. 1 е собственик на активите, необходими за дейността по пренос на електрическа енергия или природен газ, включително на преносната мрежа, и има собствена идентичност, отделно седалище, персонал, и ползва самостоятелно необходимото му оборудване и правни, счетоводни и информационни услуги.

(3) Без да се засягат решенията на надзорния орган съгласно чл. 81е, ал. 1, независимият преносен оператор има право да взема решения независимо от вертикално интегрираното предприятие по отношение на активи, необходими за функционирането, поддръжката или развитието на преносната мрежа, както и правомощия да предлага обвързващи общото събрание решения относно набиране на средства на капиталовия пазар чрез заем или увеличаване на капитала.

(4) Независимият преносен оператор назначава необходимия му персонал, като не може да наема и предоставя персонал от и за други части на вертикално интегрираното предприятие.

(5) Забранява се предоставянето на услуги на независимия преносен оператор на:

1. електропреносна мрежа от други части на вертикално интегрираното предприятие, изпълняващи дейностите по доставка или производство на електрическа енергия;

2. газопреносна мрежа от други части на вертикално интегрираното предприятие, изпълняващи дейностите по доставка или производство на природен газ.

(6) Независимият преносен оператор може да предоставя услуги на вертикално интегрирано предприятие, при условие че предоставянето на тези услуги:

1. не води до дискриминация между различните ползватели на мрежата;

2. е достъпно за всички ползватели на мрежата при едни и същи условия и ред;

3. не ограничава, не нарушава и не възпрепятства конкуренцията в производството или доставките.

(7) Комисията одобрява условията и реда за предоставяне на услугите по ал. 6.

(8) Независимият преносен оператор не разкрива никаква информация, която е търговска тайна, на останалите части от интегрираното предприятие, освен ако това не е необходимо за сключването на търговска сделка. При сделки за продажби или покупки от свързани предприятия операторите не могат да злоупотребяват с информация - търговска тайна, получена от трети страни при осигуряването или договарянето на достъп до системата.

(9) Независимият преносен оператор чрез своята корпоративна идентичност, комуникации, търговски марки и обекти не създава объркване по отношение на отделната идентичност на вертикално интегрираното предприятие или която и да било част от него.

(10) Независимият преносен оператор и която и да е друга част от вертикално интегрираното предприятие, изпълняващо дейности по доставка или производство на електрическа енергия или природен газ, ползват самостоятелни системи или оборудване за информационни технологии, помещения и системи за сигурност по отношение на достъпа до тях, както и различни консултанти или външни изпълнители за системи или оборудване за информационни технологии и системи за сигурност по отношение на достъпа.

(11) Независимият преносен оператор уведомява комисията за планирани сделки, които могат да наложат преоценка на спазването от него на изискванията за независимост.

(12) На независимия преносен оператор се извършва независим одит от одитор, различен от този на вертикално интегрираното предприятие и на дружествата в него.

(13) Изискването на ал. 2 се счита за изпълнено, когато две или повече предприятия, притежаващи преносни мрежи, са създали съвместно предприятие, действащо като оператор на преносните мрежи в Република България и в друга/други държави - членки на Европейския съюз. Друго предприятие не може да бъде част от съвместното предприятие, освен ако не е било одобрено като независим преносен оператор или като независим системен оператор на преносна мрежа.

Чл. 81з. (1) Вертикално интегрираното предприятие не извършва действия, възпрепятстващи или увреждащи независимия преносен оператор при изпълнението на задълженията му по закона, а независимият преносен оператор не иска разрешение от вертикално интегрираното предприятие, за да изпълнява задълженията си по този раздел.

(2) Без да се засягат решенията на надзорния орган съгласно чл. 81е, ал. 1, вертикално интегрираното предприятие осигурява своевременно на независимия преносен оператор достатъчни финансови ресурси за бъдещи инвестиционни проекти и/или за подмяна на съществуващи активи при обосновано и икономически целесъобразно искане от оператора.

Чл. 81и. (1) Дъщерни предприятия на вертикално интегрираното предприятие, изпълняващи функциите по производство или доставка, нямат пряко или непряко участие в капитала на независимия преносен оператор. Операторът няма пряко или непряко участие в капитала в никое дъщерно предприятие на вертикално интегрираното предприятие, изпълняващо функциите по производство или доставка, нито получава дивиденти или други финансови облаги от това дъщерно предприятие.

(2) Цялостната управленска структура и устав на независимия преносен оператор гарантират неговата ефективна независимост. Вертикално интегрираното предприятие не определя пряко или непряко конкурентното поведение на оператора по отношение на текущите му дейности и управлението на мрежата или по отношение на дейностите, необходими за изготвянето на 10-годишния план за развитие на мрежата, разработен съгласно чл. 81г.

(3) Всички търговски и финансови отношения между вертикално интегрираното предприятие и независимия преносен оператор, включително заеми, предоставяни от оператора на вертикално интегрираното предприятие, се осъществяват при пазарни условия. Операторът съхранява подробна документация за тези търговски и финансови отношения и при поискване предоставя достъп до нея на комисията.

(4) Независимият преносен оператор представя за одобрение от комисията всички търговски и финансови споразумения с вертикално интегрираното предприятие.

(5) Независимият преносен оператор уведомява комисията за предоставени финансови ресурси по чл. 81з, ал. 2.

Чл. 81к. (1) Независимият преносен оператор разработва и изпълнява програма за съответствие, в която се посочват мерки за недопускане на дискриминационно поведение на оператора, както и

конкретните задължения на служителите на оператора за постигане на тази цел. Програмата за съответствие влиза в сила след одобрение от комисията.

(2) Контролът по изпълнението на програмата за съответствие се възлага на лице, избрано за отговорник по съответствието от надзорния съвет на независимия преносен оператор. Изборът на отговорник по съответствието се одобрява от комисията, която може да откаже одобрение на основание липса на независимост или на професионална компетентност. Изискванията за независимост и редът за избор, уведомяване на комисията и освобождаване по чл. 81д, ал. 3 - 8 и 10 се прилагат и за отговорника по съответствието.

(3) В изпълнение на правомощията си отговорникът по съответствието:

1. наблюдава изпълнението на програмата за съответствие и представя на комисията тримесечни доклади за изпълнението ѝ;

2. изготвя ежегодно и представя на комисията годишен доклад, в който посочва взетите мерки за изпълнение на програмата за съответствие;

3. изготвя и представя пред надзорния съвет отчет и дава препоръки по програмата за съответствие и за нейното изпълнение;

4. уведомява комисията за съществени нарушения при прилагането на програмата за съответствие и за всички търговски и финансови взаимоотношения между вертикално интегрираното предприятие и оператора;

5. уведомява комисията за предложените решения относно плана за развитие на мрежата или отделни инвестиции на оператора преди представянето от управителния съвет на тези планове и решения на надзорния съвет;

6. уведомява комисията за решения на общото събрание на вертикално интегрираното предприятие или за гласуване от членовете на надзорния съвет на оператора, с които е осуетено или забавено осъществяването на инвестиции, предвидени за предходните три години съгласно 10-годишния план за развитие на мрежата;

7. контролира спазването на чл. 81ж, ал. 8;

8. докладва пред комисията и има право да докладва пред надзорния съвет на оператора.

(4) Отговорникът по съответствието има право, без предварително известие, на постоянен достъп до цялата необходима информация и до помещенията на оператора, доколкото това е необходимо за изпълнение на неговите задължения.

(5) Отговорникът по съответствието може да присъства на всички заседания на общото събрание, управителния и надзорния съвет на оператора и задължително присъства на заседанията, на които се разглеждат въпросите за:

1. условията за достъп до мрежите, определени в Регламент (ЕО) № 714/2009 и Регламент (ЕО) № 715/2009;

2. инвестициите и проектите, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на преносните мрежи, включително междусистемните връзки;

3. закупуването на енергия, необходима за технологични разходи за електропреносната мрежа, съответно за експлоатацията на газопреносната мрежа.

(6) Отговорникът по съответствието е длъжен да не разгласява служебната, производствената и търговската тайна, които са му станали известни при или по повод изпълнение на задълженията му.

(7) След предварително одобрение от комисията надзорният съвет може да освободи от длъжност отговорника по съответствието. Той освобождава отговорника по съответствието на основание липса на независимост или на професионална компетентност по искане на комисията.

Раздел III

Независим системен оператор

Чл. 81л. (1) Всички или определени задачи на независимия преносен оператор се възлагат на независим системен оператор по искане на комисията при системно нарушаване на задълженията на независимия преносен оператор, свързани с изискванията за независимост, съгласно раздел II от тази глава, включително при системно дискриминационно поведение в полза на вертикално интегрираното предприятие.

(2) За независим системен оператор се определя лице, предложено от собственика на преносна мрежа и одобрено от комисията, по отношение на което са изпълнени следните изисквания:

1. едно и също лице или едни и същи лица нямат право:

а) да упражняват пряко или непряко контрол върху предприятие, изпълняващо някоя от дейностите по производство или доставка на електрическа енергия или природен газ, и едновременно да упражняват пряко или непряко контрол или да имат права върху оператори на преносна мрежа или върху преносна мрежа;

б) да упражняват пряко или непряко контрол върху оператор на преносна мрежа или върху преносна мрежа и едновременно да упражняват пряко или непряко контрол или да имат права върху предприятие, изпълняващо някоя от дейностите по производство или доставка на електрическа енергия или природен газ;

в) да определят членове на надзорния съвет или на законно представляващи органи на оператора на преносна мрежа или на собственик на преносна мрежа и да упражняват пряко или непряко контрол или да имат права върху предприятие, изпълняващо някоя от дейностите производство или доставка, съответно за електрическа енергия или за природен газ;

г) да бъде член на надзорния съвет или на законно представляващи органи на предприятие, изпълняващо някоя от дейностите производство или доставка, и едновременно - на оператор на преносна мрежа или на собственик на преносна мрежа;

2. разполага с всички човешки, технически, физически и финансови ресурси, необходими за изпълнение на задълженията за извършване на дейността по пренос на електрическа енергия или природен газ;

3. е поело задължение да спазва плана за развитие на преносната мрежа по чл. 81г;

4. кандидатът за оператор е доказал способността си да изпълнява задълженията съгласно Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009, включително сътрудничеството между оператори на преносни мрежи на европейско и регионално равнище.

(3) По смисъла на ал. 2, т. 1, букви „а” - „в” права върху предприятие означава правото да се гласува, да се определят членове на надзорния съвет или законно представляващи предприятието органи или притежаването на мажоритарен дял.

(4) Сертифицирането на независим системен оператор се извършва по реда на чл. 81а или 81б, когато са изпълнени условията по ал. 2 и собственикът на преносната мрежа докаже възможност да изпълнява задълженията по ал. 5, за което се представят всички проекти на договорни споразумения между собственика и предприятието - кандидат за независим системен оператор, и други относими споразумения.

(5) Когато бъде определен независим системен оператор, собственикът на преносната мрежа:

1. съдейства на независимия системен оператор при изпълнението на задачите му, включително като предоставя цялата необходима информация;

2. финансира инвестициите, които независимият системен оператор е решил да направи и които са одобрени от комисията, или дава съгласието си да бъдат финансирани от която и да е заинтересована страна, включително от независимия системен оператор;

3. осигурява покритието на отговорността, свързана с активите на мрежата, с изключение на отговорността, която е свързана със задачите на независимия системен оператор;

4. осигурява гаранциите, необходими за улесняване финансирането на всички разширения на мрежата, с изключение на инвестициите, за които в съответствие с т. 2 е дал съгласие да бъдат финансирани от която и да е заинтересована страна, включително от независимия системен оператор.

(6) Финансовите споразумения по ал. 5, т. 2 се одобряват от комисията след консултации със собственика на преносната мрежа и с други заинтересовани лица.

(7) Изпълнението на задълженията на собственика на преносна мрежа по ал. 5 се контролира от Комисията за защита на конкуренцията в сътрудничество с комисията.

(8) Когато лицето, посочено в ал. 2, т. 1, е българската държава или публичен орган, не се смятат за едно и също лице или лица два публични органа, единият от които упражнява контрол върху оператор на газопреносна мрежа или върху газопреносна мрежа, а другият - върху предприятие, изпълняващо някоя от функциите по производство или доставка.

Чл. 81м. (1) При определяне на независим системен оператор на електропреносна мрежа собственикът на мрежата, който е част от вертикално интегрирано предприятие, е независим по отношение на правноорганизационна форма, организацията и вземането на решения от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие, които не са свързани с преноса на електрическа енергия.

(2) За да се осигури независимостта на собственика на електропреносна мрежа по ал. 1, лицата, отговорни за управлението:

1. не участват в дружествени структури на интегрираното енергийно предприятие, отговарящи пряко или непряко за ежедневното функциониране на производството, разпределението, обществена доставка и търговия;

2. вземат самостоятелно решения при изпълнение на възложените им с този закон задължения;

3. са длъжни да не допускат дискриминационно поведение при изпълнение на възложените им с този закон задължения.

(3) Собственикът на електропреносна мрежа изготвя програма, в

която посочва мерки за изпълнение на ал. 1 и 2, съдържаща конкретни задължения на служителите за постигането ѝ, като определя лице, отговарящо за контрола по изпълнението на програмата.

(4) Собственикът на електропреносна мрежа е длъжен да пази поверителността на информацията, която е търговска тайна, получена е при и по повод дейността му и може да доведе до търговски предимства. Информация се предоставя при условия на равнопоставеност.

(5) Лицето по ал. 3 представя на комисията годишен отчет за мерките по ал. 3, който се публикува на интернет страницата на собственика на електропреносна мрежа.

Чл. 81н. (1) При определяне на независим системен оператор на газопреносна мрежа собственикът на мрежата и операторът на газохранилище, които са част от вертикално интегрирано предприятие, са независими по отношение на правноорганизационната форма, организацията и вземането на решения от другите дейности на вертикално интегрираното предприятие, които не са свързани с пренос, разпределение и съхранение на природен газ.

(2) За да се осигури независимостта на собственика на газопреносна мрежа и на оператора на газохранилище по ал. 1, лицата, отговорни за управлението:

1. не участват в дружествени структури на интегрираното енергийно предприятие, отговарящи пряко или непряко за ежедневното осъществяване на дейностите по добив на природен газ, производство на газ от възобновяеми източници, обществена доставка и търговия с природен газ;

2. вземат самостоятелно решения при изпълнение на възложените им с този закон задължения;

3. са длъжни да не допускат дискриминационно поведение при изпълнение на възложените им с този закон задължения.

(3) Собственикът на газопреносна мрежа и операторът на газохранилище изготвят програма, в която се посочват мерки за изпълнение на ал. 1 и 2, съдържаща конкретни задължения на служителите за постигането ѝ, като се определя лице, отговарящо за контрола по изпълнението на програмата.

(4) Лицето по ал. 3 представя на комисията годишен отчет за мерките по ал. 3, който се публикува на интернет страниците на собственика на газопреносна мрежа и на оператора на газохранилище.

(5) Собственикът на газопреносна мрежа е длъжен да пази поверителността на информацията, която е търговска тайна, получена е при и

по повод дейността му и може да доведе до търговски предимства. Информация се предоставя при условия на равнопоставеност.

(6) Дружеството, което притежава оператора на газохранилище, не дава нареждания по отношение на неговата текуща дейност и не взема решения относно изграждане или модернизиране на газохранилище извън одобрените бизнес планове.

Раздел IV

Оператори на преносни мрежи, отделени по собственост

Чл. 81о. (1) Всяко предприятие, което придобие газопреносна мрежа, функционира и се сертифицира като оператор на газопреносна мрежа, като не осъществява дейности по производство и/или доставка на природен газ или газ от възобновяеми източници и не е част от вертикално интегрирано предприятие, в което се осъществяват такива дейности.

(2) Операторът по ал. 1 изпълнява изискванията на чл. 81ж, ал. 1 и 2 и чл. 81л, ал. 2, т. 1 и 2. Прилагат се съответно чл. 81ж, ал. 11 и 13, чл. 81л, ал. 3 и 8 и чл. 81н, ал. 5.

(3) Оператор на газопреносна мрежа, който е бил част от вертикално интегрирано предприятие, е длъжен да пази поверителността на информацията, която е търговска тайна и е получена при и по повод дейността му.”

§ 64. В чл. 82 ал. 2 се изменя така:

„(2) Електроенергийната система обхваща енергийните обекти за производство на електрическа енергия, електропреносната мрежа, отделните електроразпределителни мрежи и електрическите уредби на клиентите.”

§ 65. В чл. 83 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Устройството и експлоатацията на електроенергийната система се осъществяват съгласно норми, предвидени във:

1. наредба за устройството на електрическите уредби и електропроводи, която регламентира техническите норми за проектиране и изграждане на електрически уредби и електропроводи;

2. наредба за техническата експлоатация на електрическите централи и мрежи, която регламентира условията и реда за организация и техническата експлоатация на електрически централи и мрежи, на централи за производство на електрическа и/или топлинна енергия, на топлопреносни

мрежи, на хидротехническите съоръжения на централите и техните механични части (и управление и техническа експлоатация на електрически централи и мрежи);

3. наредба за техническата експлоатация на електрообзавеждането, която регламентира правилата за поддържане в техническа изправност и правилата за безопасна експлоатация на електрическите уредби и съоръжения на предприятията, присъединени към електропреносната и/или електроразпределителната мрежа;

4. правилата за управление на електроенергийната система, които регламентират правата и задълженията на оператора на електропреносната мрежа и присъединените към електропреносната мрежа лица във връзка с планиране развитието на електропреносната мрежа, планиране и управление на режима на работа на електроенергийната система, процедурите по задължителния обмен на данни, реда за оперативно оповестяване и обмен на информация, създаване и изпълнение на защитен план и план за възстановяване на електроенергийната система, условия и ред за провеждане на системни изпитвания и за предоставяне на допълнителни услуги, за условията и реда за достъп до електропреносната мрежа, за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа, за прилагане на нормите за сигурност и качество на снабдяването с електрическа енергия, пренасяна през електропреносната мрежа и предоставяните услуги;

5. правилата за управление на електроразпределителните мрежи, които регламентират правата и задълженията на оператора на електроразпределителната мрежа и присъединените към съответната мрежа лица във връзка с планиране развитието на мрежата, планиране и управление на режима на работа на електроразпределителната мрежа, процедурите по задължителен обмен на данни, реда за оперативно оповестяване и обмен на информация, създаване и изпълнение на местен защитен план и за предоставяне на допълнителни услуги, условията и реда за достъп до електроразпределителните мрежи, за пренос на електрическа енергия през електроразпределителните мрежи, за нормите за сигурност и качество на снабдяването с електрическа енергия, пренасяна през електроразпределителните мрежи, и предоставяните услуги;

6. правилата за измерване на количеството електрическа енергия, регламентиращи принципите на измерване, начините и местата за измерване, условията и реда за тяхното обслужване, включително за установяване случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, както и създаването, поддържането и достъпа до база данни с

регистрацията от средствата за търговско измерване.”

2. В ал. 2, изречение второ накрая се добавя „и се публикуват от енергийните предприятия и комисията на интернет страниците им”.

§ 66. В чл. 84 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 – 7:

„(2) Производителите на електрическа енергия са длъжни да сключат договори за достъп с оператора на електропреносната мрежа и/или с оператора на електроразпределителна мрежа, в които се уреждат правата и задълженията на страните във връзка с диспечирането, предоставянето на студен резерв и допълнителни услуги.

(3) Договорите по ал. 2 са условие за изпълнение на договорите за продажба на електрическа енергия, включително изпълнението на договорите по чл. 93а и чл. 94а, ал. 3.

(4) Производителите на електрическа енергия са длъжни да спазват нормите за качество и надеждност на произвежданата електрическа енергия съгласно правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и 5 с оглед на гарантиране сигурността на електроенергийната система.

(5) Производителите, които не спазват нормите за качество и надеждност по ал. 4 съгласно правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и 5, могат да бъдат изключени от системата от съответния оператор на мрежа до отстраняване на несъответствията.

(6) Топлоелектрическите централи с комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия са задължени:

1. да поддържат минимална електрическа мощност, съответстваща на топлинния товар или минималните възможности на минималния състав агрегати, ако не е договорено изкупуване на по-голяма мощност в резултат на сключени договори по реда на глава девета, раздел VII или не е разпоредено друго от оператора на мрежата;

2. да осигурят възможност за ежечасов контрол на производството на електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин, комбинирана електрическа енергия без постигнати показатели за високоефективно комбинирано производство и за количествата некомбинирана електрическа енергия, необходима за осигуряване експлоатационната надеждност на основните съоръжения.

(7) Условията и начинът на изпълнение на задълженията по ал. 6 се уговарят в договорите между производителя и купувача на електрическа

енергия, произведена по комбиниран начин, и в договора между производителя и оператора на съответната мрежа. В случаите, когато централата е присъединена едновременно към електропреносната и електроразпределителната мрежа, условията и начинът на изпълнение на задълженията по чл. 6 се договарят в договора между производителя и купувача на високоефективна енергия и в договорите между производителя и операторите на съответните мрежи.”

§ 67. Член 86 се изменя така:

„Чл. 86. (1) Преносът на електрическа енергия се осъществява от оператора на електропреносната мрежа, получил лицензия за пренос на електрическа енергия и сертифициран по реда на глава осма „а”, раздел I.

(2) Преносът и трансформирането на електрическа енергия е услуга от обществен интерес, която се диспечира от оператора на електропреносната мрежа.

(3) Дейността по пренос на електрическа енергия включва и:

1. представителство на оператора на електропреносната мрежа и контакти с трети страни, с регулаторните органи, както и представителство в рамките на Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС за електроенергия);

2. събиране на всички вземания, свързани с преноса;

3. експлоатацията, поддръжката и развитието на сигурна, ефикасна и икономична електропреносна мрежа с цел осигуряване на отворен пазар, съобразено с изискванията за опазване на околната среда, енергийна ефективност и ефективно използване на енергията;

4. инвестиционно планиране, което да осигури дълготрайният капацитет на мрежата да покрива в разумни граници търсенето и да гарантира сигурността на доставките;

5. създаването на подходящи съвместни предприятия, включително с един или повече оператори на електропреносни мрежи, енергийни борси и другите съответни участници, с цел да се развива създаването на регионални пазари или да се улеснява процесът на либерализиране, и

6. всички корпоративни услуги, включително правни услуги, счетоводство и услуги, свързани с информационни технологии.”

§ 68. В чл. 87 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „Преносното предприятие” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Операторът на електропреносната мрежа осигурява:

1. единното управление на електроенергийната система и надеждното функциониране на електропреносната мрежа;

2. преноса на електрическа енергия по електропреносната мрежа;

3. поддържането на обектите и съоръженията на електропреносната мрежа в съответствие с техническите изисквания и с изискванията за безопасност при работа;

4. съгласуваното развитие и оперативната съвместимост на електропреносната мрежа с взаимно свързани електропреносни мрежи;

5. поддържането и развитието на спомагателните мрежи;

6. измерването на електрическата енергия в електропреносната мрежа."

3. В ал. 3:

а) в основния текст думите „електроенергийният системен оператор" се заменят с „операторът на електропреносната мрежа";

б) точка 2 се изменя така:

„2. организира извършването на проучвания на възможностите за разширение и модернизация на електропреносната мрежа с оглед въвеждането в експлоатация на нови мощности, извеждането от експлоатация на съществуващи производствени мощности, присъединяването към електропреносната мрежа на нови клиенти, очакваното увеличаване на количеството пренасяна електрическа енергия, въвеждането на нови технологии, осигуряващи по-високо качество и сигурност на предоставяните услуги, и ефективност на дейността; проучванията се придружават от технико-икономически и екологичен анализ;"

в) в т. 3 думата „преносната" се заменя с „електропреносната";

г) в т. 5 думата „списък" се заменя с „проект на опис".

§ 69. Член 88 се изменя така:

„Чл. 88. (1) Разпределението на електрическа енергия и експлоатацията на електроразпределителните мрежи се осъществяват от оператори на електроразпределителни мрежи - собственици на такива мрежи на обособена територия, лицензирани за извършване на разпределение на електрическа енергия за съответната територия.

(2) Разпределението на електрическа енергия е услуга от обществен интерес."

§ 70. Член 89 се изменя така:

„Чл. 89. За лицензионната територия, обхваната от електроразпределителната мрежа, операторът на електроразпределителната мрежа осигурява:

1. разпределение на електрическата енергия, постъпваща в електроразпределителната мрежа;

2. непрекъснатост на електроснабдяването и качество на доставяната електрическа енергия;

3. управление на електроразпределителната мрежа;

4. поддържане на електроразпределителната мрежа, обектите и съоръженията и на спомагателните мрежи в съответствие с техническите изисквания;

5. разширяване, реконструкция и модернизация на електроразпределителната мрежа и на спомагателните мрежи, съобразено с изискванията за опазване на околната среда, енергийна ефективност и ефективно използване на енергията;

6. измерване на електрическата енергия в електроразпределителната мрежа;

7. други услуги, свързани с лицензионната дейност.”

§ 71. В чл. 90 се правят следните изменения:

1. В основния текст думите „Разпределителното предприятие” се заменят с „Операторът на електроразпределителната мрежа”.

2. В т. 2 думата „разпределителната” се заменя с „електроразпределителната”.

3. В т. 3 думите „преносното предприятие” се заменят с „оператора на електропреносната мрежа”.

§ 72. В чл. 91 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „на организиран пазар” се заменят с „на борсов пазар, както и на балансиращ пазар”.

2. В ал. 2 се създава изречение второ:

„Правилата се публикуват от енергийните предприятия и комисията на интернет страниците им.”

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) С правилата по ал. 2 се определят правилата за снабдяване от крайни снабдители и доставчици от последна инстанция, правила за обмен на данни, начинът на администриране на сделките, известяването на почасови графици, организиране и работа на борсовия пазар, пазара на балансираща

енергия и пазара за предоставяне на преносна способност, механизмите за определяне на цените за небаланс, както и регистрирането на отделните видове балансиращи групи и дейността на координаторите на балансиращи групи.”

§ 73. Член 92 се изменя така:

„Чл. 92. Страни по сделките с електрическа енергия са:

1. обществен доставчик на електрическа енергия;

2. краен снабдител на електрическа енергия;

3. производител;

4. краен клиент;

5. оператор на електропреносната мрежа;

6. оператор на електроразпределителна мрежа;

7. търговец на електрическа енергия;

8. доставчик от последна инстанция;

9. координатор на балансираща група.”

§ 74. В чл. 93а, ал. 1 думата „преносната” се заменя с „електропреносната”.

§ 75. В чл. 94а се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Крайният снабдител осигурява снабдяването с електрическа енергия на обекти на битови и небитови крайни клиенти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, в съответната лицензионна територия, когато тези клиенти не са избрали друг доставчик.”

2. В ал. 2 думите „всеобщо предлагана услуга” се заменят с „услуга от обществен интерес”, а накрая се добавя „в съответствие с правилата по чл. 21, ал. 1, т. 11”.

3. В ал. 3 думата „разпределителната” се заменя с „електроразпределителната”.

§ 76. Член 95 се изменя така:

„Чл. 95. (1) Всеки клиент има право да избира доставчик на електрическа енергия, независимо от това в коя държава - членка на Европейския съюз, е регистриран доставчикът, доколкото доставчикът спазва правилата по чл. 91, ал. 2.

(2) Операторът на мрежата извършва смяната на доставчика съгласно правилата по чл. 91, ал. 2 до три седмици след получаване на

писменото искане на клиента.

(3) Смяната на доставчика при спазване на договорните условия не е съпроводена с допълнителни задължения за клиента.

(4) Всеки доставчик изготвя и изпраща окончателна изравнителна сметка при избор на друг доставчик в срок до шест седмици след смяната на доставчика.

(5) Когато доставка по ал. 1 е отказана от доставчик в друга държава - членка на Европейския съюз, поради това, че клиентът няма право да избира доставчик в другата държава, по искане на клиента комисията уведомява регулаторния орган на тази друга държава, а при необходимост - и Европейската комисия, за предприемане на действия за отмяна на отказа.”

§ 77. Създава се чл. 95а:

„Чл. 95а. (1) Доставчикът от последна инстанция осигурява снабдяването с електрическа енергия на крайни клиенти, които не могат да бъдат клиенти на крайния снабдител по чл. 94а, ал. 1 и не са избрали друг доставчик или избраният доставчик не извършва доставка по независещи от крайния клиент причини.

(2) Снабдяването с електрическа енергия по ал. 1 е услуга от обществен интерес по смисъла на този закон, която се предоставя въз основа на договор при общи условия при условията на равнопоставеност в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2.”

§ 78. Член 96а се изменя така:

„Чл. 96а. (1) Координатор на балансираща група е лице, на което е издадена лицензия за някоя от дейностите по чл. 39, ал. 1, т. 1 - 3, 5 - 7, 10 или 13, отговарящо на условията за финансово гарантиране на сключваните от него сделки, на изискванията, определени в правилата за търговия с електрическа енергия, и което е регистрирано от оператора на електропреносната мрежа.

(2) Лицензиантите за дейностите пренос на електрическа енергия и разпределение на електрическа енергия могат да се обединят в специална балансираща група при условията и по реда, определени с правилата за търговия с електрическа енергия.”

§ 79. Член 97 се изменя така:

„Чл. 97. (1) По регулирани от комисията цени се сключват сделките с електрическа енергия между:

1. обществения доставчик и оператора на електропреносната мрежа, съответно между обществения доставчик и операторите на електроразпределителните мрежи - за електрическата енергия, необходима за компенсиране на технологичните разходи по пренос, съответно по разпределение;

2. производителите и крайните снабдители или обществения доставчик - за електрическата енергия, определена от комисията в рамките на разполагаемостта по чл. 21, ал. 1, т. 21;

3. обществения доставчик и крайните снабдители - за електрическата енергия, определена от комисията в рамките на разполагаемостта по чл. 21, ал. 1, т. 21;

4. крайните снабдители и битови и небитови крайни клиенти - за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, когато тези клиенти не са избрали друг доставчик.

(2) Операторът на електропреносната мрежа сключва сделки с операторите на съседните системи за взаимно компенсиране влиянието на презграничните потоци на електрическа енергия."

§ 80. В чл. 98а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) в т. 2 накрая се добавя „и права и задължения на страните по договора";

б) създава се нова т. 4:

„4. ред и срокове за заплащане, включително възможност за заплащане на месечни вноски;"

в) досегашната т. 4 става т. 5;

г) създава се т. 6:

„6. ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция на сметка за потребена електрическа енергия - в случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, съгласно правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6."

2. В ал. 4 думите „потребителите, които купуват електрическа енергия от" се заменят с „клиентите на".

3. В ал. 5 думата „потребителите" се заменя с „клиентите".

§ 81. Член 98б се отменя.

§ 82. Член 98в се изменя така:

„Чл. 98в. Отношенията между краен снабдител, съответно доставчик от последна инстанция, или търговец, и оператора на електроразпределителната мрежа във връзка със снабдяването с електрическа енергия на крайните клиенти, присъединени към електроразпределителните мрежи, се уреждат с правилата за търговия с електрическа енергия.”

§ 83. В чл. 99 се правят следните изменения**:**

1. В ал. 1 думите „електроенергийният системен оператор” се заменят с „операторът на електропреносната мрежа”.

2. В ал. 2 и 3 думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”.

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Операторът на електропреносната мрежа сключва сделки за уреждане на небаланси с координаторите на балансиращи групи и с лицата, които поради неучастието си в балансиращи групи отговарят самостоятелно за своите небаланси.”

4. В ал. 5 думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”.

§ 84. Член 100 се изменя така:

„Чл. 100. (1) Сделки с електрическа енергия по свободно договорени цени могат да сключват производителите, търговците на електрическа енергия, доставчиците от последна инстанция и крайните клиенти.

(2) Обществениият доставчик на електрическа енергия може да продава изкупена по реда на чл. 93а, ал. 1 електрическа енергия по свободно договорени цени. В този случай обществениият доставчик има право да предяви искания за компенсиране на разходите пред комисията по реда на чл. 34 и 35.”

§ 85. В чл. 101 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се отменя.

2. В ал. 2 думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа” и думите „собствениците на средствата за търговско измерване” се заменят с „операторите на електроразпределителните мрежи”.

§ 86. В чл. 102 се правят следните изменения:

1. В основния текст думите „обществените снабдители на електрическа енергия” се заличават, думите „и привилегированите потребители” се заменят с „доставчиците от последна инстанция и клиентите” и думите „Европейските общности” се заменят с „Европейския съюз”.

2. В т. 1 думите „обществените снабдители на електрическа енергия” се заличават, а думите „привилегированите потребители” се заменят с „клиентите”.

3. В т. 2 думите „привилегировани потребители” се заменят с „клиенти”.

4. Точка 3 се изменя така:

„3. при условие че клиентите по чл. 94а, ал. 1 са осигурени с необходимата им електрическа енергия с определени качествени показатели при прозрачни и разумни цени.”

§ 87. В чл. 103 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „Сделките на организирания” се добавя „борсов”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Организирането на борсов пазар на електрическа енергия се извършва от лице, получило лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 6, което:

1. публикува правила за работа на организиран борсов пазар;

2. организира получаване на оферти за продажба и покупка на електрическа енергия;

3. извършва съпоставяне на офертите за продажба и покупка за съответния период до покриване на търсенето;

4. информира участниците за сключените сделки на организирания пазар и отчита условията и промените, налагащи се от ограничения в преносните способности или от аварийни ситуации в мрежите;

5. определя цена на търгуваната електрическа енергия за всеки период;

6. публикува информацията, изискуема съгласно правилата за търговия с електрическа енергия по чл. 91, ал. 2.”

§ 88. В чл. 104 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Ползвателите на съответната мрежа, с изключение на крайните клиенти, уреждат чрез сделка взаимоотношенията с оператора на електропреносната и/или електроразпределителната мрежа за ползване на

мрежата, за достъп до мрежата и за преноса на количествата електрическа енергия, постъпили в мрежата или потребени от нея.”

2. Алинея 2 се отменя.

3. В ал. 3 думите „и 2” се заличават.

§ 89. Създава се чл. 104а:

„Чл. 104а. Крайните клиенти използват електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, към която са присъединени, при публично известни общи условия.

(2) Общите условия съдържат задължително:

1. информация, която се предоставя от оператора на електропреносната или на съответната електроразпределителна мрежа;

2. условията за прекратяване или прекъсване на снабдяването;

3. условия за качество и надеждност на снабдяването;

4. отговорността на оператора при нерегламентирано прекъсване и некачествено снабдяване;

5. реда и начина за извършване корекция на количеството отчетена енергия - в случаите на неизмерена или неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, съгласно правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6.

(3) Операторът на електропреносната или на съответната електроразпределителна мрежа публикува общите условия най-малко в един централен и един местен всекидневник.

(4) Публикуваните общи условия влизат в сила за крайните клиенти без изрично писмено приемане.”

§ 90. В чл. 105, ал. 1 думите „електроенергийният системен оператор” се заменят с „операторът на електропреносната мрежа”.

§ 91. В чл. 106 думите „разпределителните мрежи разпределителните предприятия” се заменят с „електроразпределителните мрежи операторите на електроразпределителните мрежи”.

§ 92. В чл. 107 думите „електроенергийният системен оператор, обществените снабдители” се заличават, а думите „преносното предприятие и разпределителните предприятия” се заменят с „доставчиците от последна инстанция, операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи”.

§ 93. Член 108 се изменя така:

„Чл. 108. (1) Единното оперативно планиране, координиране и

управление на електроенергийната система се осъществява от оператора на електропреносната мрежа и от операторите на всяка от електроразпределителните мрежи.

(2) Оперативното управление и осигуряването на надеждното функциониране на електроенергийната система и електроразпределителните мрежи се осъществяват от специализирани звена на съответния оператор (звена за оперативно управление).”

§ 94. В чл. 109 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите „електроенергийната система” се заменят с „електропреносната мрежа”;

б) в т. 4 накрая се добавя „и предоставяне на ползвателите на мрежата на информацията, която им е необходима за ефикасен достъп до мрежата”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Разпорежданията на звеното за оперативно управление на електроенергийната система, свързани с оперативното управление, са задължителни за звената за оперативно управление на електроразпределителните мрежи, за производителите на електрическа енергия и за клиенти, присъединени към електропреносната мрежа.”

3. В ал. 3 думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”.

§ 95. Член 109а се отменя.

§ 96. В чл. 110 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) основният текст се изменя така:

„(1) За целите на измерването на количествата електрическа енергия операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи в съответствие с издадените им лицензии осигуряват:”;

б) в т. 1 думата „осигуряване” се заменя с „обезпечаване”, а думите „на количеството електрическа енергия, постъпваща и напускаща преносната система” се заличават;

в) в т. 2 думите „на количеството електрическа енергия по т. 1” се заличават.

2. В ал. 2 думите „електроенергийния системен оператор” се заменят с „оператора на електропреносната мрежа”.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Координаторите на балансиращи групи, обществения доставчик, крайните снабдители, доставчиците от последна инстанция, търговците и ползвателите на мрежите получават информация от базата данни от измерванията на оператора на съответната мрежа при условията и по реда на правилата по чл. 91, ал. 2.”

§ 97. В чл. 111 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”;

б) в т. 2 думите „за сключените между лицата по т. 1 договори” се заменят с „на графици”;

в) в т. 5 думите „предварителни и окончателни уведомления” се заменят с „дневни и месечни известия”;

г) точка 8 се изменя така:

„8. предоставя общодостъпна информация за работата на пазара и информация на всеки търговски участник, отнасяща се до неговото участие на пазара, съгласно правилата по чл. 91, ал. 2.”

2. Създава се ал. 3:

„(3) При поискване операторът на електропреносната мрежа предоставя на търговските участници срещу заплащане допълнителна информация и справки за минали периоди.”

§ 98. В чл. 112 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При разпределението на електрическия товар операторът на електропреносната мрежа осигурява спазването на сключените договори, в които е предвидено задължително изкупуване на част или на цялата произведена електрическа енергия по този закон, като потвърждава графиците на производителите само ако те последователно са спазили задълженията:

1. за предоставяне на резерв и допълнителни услуги по договори с оператора на преносната мрежа;

2. по договори съгласно решение на комисията по чл. 21, ал. 1, т. 21;

3. за изпълнение на доставки по други договори.”

3. В ал. 3 думите „електроенергийният системен оператор” се заменят с „операторът на електропреносната мрежа”.

4. В ал. 4 думите „Електроенергийният системен оператор” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа”, а накрая се добавя „и нарушаване на правилата за работа на пазара на балансираща енергия”.

§ 99. В чл. 113 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думата „разпределителните” се заменя с „електроразпределителните”;

б) в т. 1 думата „разпределителна” се заменя с „електроразпределителна”;

в) в т. 4 думите „на потребителите” се заменят с „равнопоставеност на клиентите”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Разпорежданията на звеното за оперативно управление на електроразпределителна мрежа, свързани с оперативното управление, са задължителни за оперативния дежурен персонал от енергийните обекти на крайните клиенти и производителите на електрическа енергия, присъединени към съответната разпределителна мрежа.”

§ 100. В чл. 113а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „разпределително предприятие” се заменят с „операторът на електроразпределителната мрежа” и накрая се добавя „на електрическа енергия”.

2. В ал. 2:

а) в основния текст думите „разпределителното предприятие” се заменят с „оператора на електроразпределителната мрежа” и думата „разпределителните” се заменя с „електроразпределителните”;

б) в т. 1 думите „обществено снабдяване” се заменят със „снабдяване от краен снабдител”.

3. В ал. 3 думите „Разпределителното предприятие” се заменят с „Операторът на електроразпределителната мрежа”, а изречение второ се заличава.

4. Създава се нова ал. 4:

„(4) Операторът на електроразпределителната мрежа определя отговорник по съответствието, отговарящ за контрола по изпълнението на програмата по ал. 3, като осигурява неговата независимост, както и достъп до

информацията за оператора на електроразпределителна мрежа и всички свързани с него предприятия, необходима за изпълнението на задачите му.”

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Операторът на електроразпределителната мрежа изготвя годишен отчет за мерките по ал. 3, който се представя на комисията от отговорника по съответствието и се публикува в съответствие с чл. 15.”

6. Създава се ал. 6:

„(6) Операторът на електроразпределителната мрежа в комуникациите си и при използване на търговската си марка не създава объркване по отношение на отделната си идентичност от частта/частите на вертикално интегрираното предприятие, осъществяващо/осъществяващи доставки на електрическа енергия.”

§ 101. В чл. 114 думите „електроенергийната система и на разпределителните” се заменят с „електропреносната и електроразпределителните” и думите „при и по повод” се заменят с „при или по повод”.

§ 102. Член 115 се изменя така:

„Чл. 115. Условията и редът, при които се осъществява дейността по управление на електроенергийната система и на електроразпределителните мрежи, както и дейността на оперативния дежурен персонал от електроенергийните обекти и електрическите уредби на крайните клиентите се определят с наредба на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.”

§ 103. В глава девета, в наименованието на раздел X думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

§ 104. Член 116 се изменя така:

„Чл. 116. (1) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, е длъжен да присъедини всеки обект на производител на електрическа енергия, разположен на съответната територия, за който производителят:

1. е сключил писмен договор за присъединяване по цена за присъединяване, определена съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3;

2. е изпълнил своите задължения по договора по т. 1 и нормативните изисквания за присъединяване към електропреносната или електроразпределителната мрежа;

3. има изградени електрически уредби в границите на собствения си имот или на имота, в който има право да строи, отговарящи на техническите норми и на изискванията за безопасна работа, и

4. е сключил договор за достъп по чл. 84, ал. 2.

(2) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, е длъжен да определи технически възможното място на присъединяване при съобразяване с критериите за сигурно функциониране на електроенергийната система и в съответствие с утвърдените планове за развитие на електрическите мрежи.

(3) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, е длъжен да извършва разширението и реконструкцията на електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, свързани с присъединяването на обекти на производители, до мястото на присъединяването.

(4) Електрическите уредби високо и средно напрежение, които служат за присъединяване на производител на електрическа енергия към електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа и не са елементи на тези мрежи, се изграждат за негова сметка и са негова собственост.

(5) Електропроводите високо и средно напрежение, които свързват уредбите по ал. 4 със съответната електрическа мрежа в мястото на присъединяване, се изграждат от оператора на електропреносната мрежа, съответно от оператора на електроразпределителна мрежа, и са негова собственост.

(6) Произведената електрическа енергия се измерва със средства за търговско измерване - собственост на оператора на електропреносната мрежа, съответно оператора на електроразпределителната мрежа, като изискванията, на които трябва да отговарят, и мястото им на разположение се определят с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6.

(7) Условията и редът за присъединяване към съответната мрежа, за преустановяване на присъединяването или снабдяването с електрическа енергия и границата на собственост между електрическите съоръжения се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на комисията.”

§ 105. Създава се чл. 116а:

„Чл. 116а. (1) Операторът на електропреносната мрежа е длъжен да присъединява обекти на оператор на електроразпределителна мрежа във връзка с разширяване, реконструкция и модернизация на

електроразпределителните мрежи, както и за присъединяване към тях на обекти на производители и клиенти на електрическа енергия.

(2) Присъединяването по ал. 1 се осъществява при сключен договор между оператора на електропреносната мрежа и оператор на електроразпределителна мрежа по цени за присъединяване, утвърдени от комисията съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3.

(3) Условията и редът за присъединяване на обектите по ал. 1 към електропреносната мрежа и за сключване на договорите по ал. 2 се уреждат с наредбата по чл. 116, ал. 7."

§ 106. Член 117 се изменя така:

„Чл. 117. (1) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, е длъжен да присъедини всеки обект на клиент на електрическа енергия, разположен на съответната територия, който:

1. има изградени електрически уредби в границите на имота си, отговарящи на техническите норми и на изискванията за безопасна работа;

2. е изпълнил условията за присъединяване към преносната, съответно разпределителната, мрежа, и

3. е сключил писмен договор за присъединяване с оператора на електропреносната мрежа, съответно с оператора на електроразпределителна мрежа, по цена за присъединяване, определена съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3.

(2) С разрешение на комисията операторът на електроразпределителна мрежа може да присъединява клиент на електрическа енергия, който се намира на територията на друг оператор на електроразпределителна мрежа, когато това е технически и икономически целесъобразно и е в интерес на клиентите.

(3) Условията и редът за присъединяване към електропреносната и електроразпределителна мрежа и за сключване на договорите по ал. 1 се уреждат с наредбата по чл. 116, ал. 7.

(4) Отказът на оператора на електропреносната мрежа, съответно оператора на електроразпределителна мрежа, да извърши присъединяване е мотивиран.

(5) Електрическите уредби високо и средно напрежение, които служат за снабдяване с електрическа енергия само на един небитов клиент, се изграждат за негова сметка и са негова собственост.

(6) В случаите, когато електропроводите високо и средно

напрежение, чрез които уредбите по ал. 5 се присъединяват към електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, не са елементи на тези мрежи, те се изграждат от клиента и са негова собственост.

(7) Електрическите съоръжения ниско напрежение, които се намират в имотите на клиентите и са разположени след границите на собственост на съоръженията, се изграждат за тяхна сметка и са тяхна собственост.

(8) Собствениците на електрически уредби и съоръжения са длъжни да предоставят достъп на оператора на електропреносната мрежа, съответно на оператора на електроразпределителна мрежа, през собствените си уредби и съоръжения за целите на преобразуването и преноса на електрическа енергия до други клиенти. Достъпът се предоставя след сключване на договор, като при непостигане на съгласие комисията може да определи условията на достъпа до сключването на договор. Цената за предоставения достъп се определя по методика, одобрена от комисията.

(9) Алинеи 1-8 не се прилагат за оператора на електро-разпределителната мрежа в железопътния транспорт.”

§ 107. В чл. 118 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Електроенергийният системен оператор и разпределителното предприятие” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи” и думите „преносната и разпределителните” се заменят с „електропреносната и електроразпределителните”.

2. В ал. 2 думите „Електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа, съответно оператор на електроразпределителна мрежа”, а думите „потребители и” се заличават.

§ 108. В чл. 119 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Производители могат да снабдяват с електрическа енергия свои клонове, предприятия и обекти, разположени на територията на страната:

1. през електропреносната мрежа и/или електроразпределителните мрежи (високо, средно и ниско напрежение) до конкретен обект, като сключват договор за пренос с оператора на електропреносната мрежа и/или с оператор на електроразпределителна мрежа, или

2. по изградени за тяхна сметка директни електропроводи.

(2) Обект на клиент може да бъде снабдяван чрез директен електропровод от производител или от търговец на електрическа енергия.”

2. В ал. 3, в основния текст думите „Преносното и/или съответните разпределителни предприятия” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа и/или съответният оператор на електроразпределителна мрежа” и думите „чрез съответните мрежи” се заменят с „през съответната мрежа”.

3. В ал. 5 думите „Електроенергийният системен оператор и разпределителните предприятия” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи”.

§ 109. В чл. 120 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Електрическата енергия, доставена на крайни клиенти, се измерва със средства за търговско измерване - собственост на оператора на електропреносната мрежа или на оператора на съответната електроразпределителна мрежа, разположени до или на границата на имота на клиента.”

2. В ал. 3 думите „Преносното, съответно разпределителното, предприятие” се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа”.

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Когато утвърдените тарифи предоставят възможност на клиентите да избират начина на измерване на количеството електрическа енергия, операторът на електропреносната мрежа или операторът на електроразпределителна мрежа е длъжен да монтира измервателни уреди, които да съответстват на писмено заявения избор на клиента.”

4. В ал. 5 думата „потребител” се заменя с „клиент”.

5. Създава се ал. 6:

„(6) Тяговата електрическа енергия, доставена на крайните клиенти на оператора на електроразпределителната мрежа в железопътния транспорт, се измерва със средства за търговско измерване – собственост на клиента, разположени в електрическия тягов подвижен състав.”

§ 110. Член 120а се отменя.

§ 111. Член 121 се изменя така:

„Чл. 121. (1) Клиент, който желае да инсталира собствен източник за резервно захранване, е длъжен да уведоми писмено оператора на електропреносната мрежа, съответно оператора на електроразпределителна

мрежа, и да осигурява достъп на техните представители до резервния източник за извършване на проверки.

(2) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, определя на клиентите задължителни технически условия за инсталиране на собствен източник на резервно захранване съгласно наредбата по чл. 83, ал. 1, т. 1.

(3) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, има право да преустанови електроснабдяването на клиента, в случай че не спазва задълженията си по ал. 1 и 2."

§ 112. В чл. 122 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Преносното предприятие или разпределителните предприятия" се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи".

2. В ал. 2:

а) в основния текст думите „Преносното предприятие или разпределителните предприятия" се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи";

б) в т. 4 думата „потребителя" се заменя с „клиента".

3. В ал. 3:

а) в основния текст думите „Преносното предприятие или разпределителните предприятия" се заменят с „Операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи";

б) в т. 2 думата „потребители" се заменя с „клиенти";

в) в т. 4 думата „потребители" се заменя с „клиенти", а думите „със собствената си мрежа" се заличават.

4. Алинея 4 се изменя така:

„(4) При преустановяване на преноса по ал. 2 или присъединяването по ал. 3 доставчиците на електрическа енергия не носят отговорност за вредите, причинени от ограничаване или преустановяване на снабдяването."

§ 113. В чл. 123 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Доставчиците от последна инстанция, обществениият доставчик, крайните снабдители и търговците на електрическа енергия имат право да

преустановят временно снабдяването с електрическа енергия на крайните клиенти при неизпълнение на задължения по договора за продажба на електрическа енергия, включително при неизпълнение на задължението за своевременно заплащане на всички дължими суми във връзка със снабдяването с електрическа енергия.”

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Крайните снабдители преустановяват снабдяването с електрическа енергия на крайните клиенти, които не могат да бъдат негови клиенти съгласно чл. 94а, ал. 1, в случаите, когато не са избрали доставчик по свободно договорени цени и са отказали сделка с доставчик от последна инстанция.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

„(4) В случаите по ал. 1 и 2 операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, е длъжен да преустанови преноса на електрическа енергия към крайните клиенти по искане на съответния доставчик.”

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея думите „по ал. 3 преносното или съответното разпределително предприятие” се заменят с „по ал. 4 операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа” и се поставя запетая.

6. Създава се ал. 6:

„(6) Операторът на електропреносната мрежа, съответно операторът на електроразпределителна мрежа, има право да преустанови временно преноса на електрическа енергия към крайните клиенти при неизпълнение на задължения по договор за пренос на електрическа енергия или за достъп до мрежата, включително при неизпълнение на задължението за своевременно заплащане на всички дължими суми във връзка с предоставянето на тези услуги.”

§ 114. Член 123а се отменя.

§ 115. В чл. 124 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 116. В чл. 132, ал. 1, т. 3 думите „електроенергийния системен оператор и/или оператора на електроразпределителната мрежа” се заменят с „оператора на електропреносната мрежа и/или оператора на електроразпределителна мрежа”.

§ 117. В чл. 153, ал. 1 думите „чл. 140, ал. 1, т. 3” се заменят с „чл. 140, ал. 1, т. 2”.

§ 118. В чл. 162 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Общественият доставчик, съответно крайните снабдители, са длъжни да изкупят от производители, присъединени към съответната мрежа, цялото количество електрическа енергия от комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, регистрирано със сертификат за произход, и количеството електрическа енергия, необходимо за осигуряване експлоатационната надеждност на основните съоръжения, произведено над количеството електрическа енергия от комбинирано производство, с изключение на количествата, които производителят ползва за собствени нужди и за собствено потребление по смисъла на чл. 119, ал. 1 или има сключени договори по реда на глава девета, раздел VII, или с които участва на пазара на балансираща енергия.

(2) Електрическата енергия от производители по ал. 1 се изкупува, както следва:

1. по преференциални цени, определени съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 - за количествата електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство;

2. по цени, получени на база индивидуалните разходи за производство, съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 - за количествата електрическа енергия, произведена от комбинирано производство, извън тези по т. 1;

3. по цени, получени на база индивидуалните разходи за производство, съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 - за количествата некомбинирана електрическа енергия, необходими за осигуряване експлоатационната надеждност на основните съоръжения;

4. по свободно договорени цени – за количествата некомбинирана електрическа енергия, над количествата по т. 3.”

2. В ал. 3 след думите „енергия от комбинирано производство” се добавя „и критериите за определяне на комбинираното производство като високоефективно”.

§ 119. В чл. 162а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Преносното предприятие и разпределителните предприятия” се заменят с „Операторите на електропреносната мрежа и на електроразпределителните мрежи”.

2. В ал. 3 думите „преносното, съответно на разпределителното предприятие” се заменят с „оператора на електропреносната мрежа, съответно на оператора на електроразпределителна мрежа”.

3. Алинея 4 се отменя.

§ 120. В чл. 164 думите „транзитен пренос” се заличават, а думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 121. В глава дванадесета в наименованието на раздел II думите „транзитен пренос” се заличават.

§ 122. В чл. 166 думите „преносното предприятие, получило” се заменят с „оператора на газопреносна мрежа, получил”.

§ 123. Член 167 се отменя.

§ 124. В чл. 168 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „съоръженията за съхранение” се заменят с „газохранилище”.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Операторът на газохранилище:

1. експлоатира, поддържа и развива в пазарни условия сигурни, надеждни и ефективни газохранилища;

2. предоставя равнопоставен достъп на ползвателите на хранилището;

3. предоставя на операторите на газопреносни мрежи, на операторите на други хранилища и/или на операторите на газоразпределителни мрежи достатъчно информация, за да се гарантира, че съхранението на природен газ се извършва по начин, съвместим със сигурната и ефективна експлоатация на взаимно свързаните мрежи, и

4. осигурява на ползвателите на хранилището информацията, която им е необходима за ефикасен достъп до хранилището.”

§ 125. Създава се чл. 168а:

„Чл. 168а. (1) Временно съхранение на природен газ се извършва от оператор на газопреносна или газоразпределителна мрежа.

(2) Операторът на мрежа оповестява на интернет страницата си данни за предлаганите услуги по временно съхранение на природен газ и ежегодно до 1 януари публикува основните търговски условия за предоставянето на тези услуги.”

§ 126. В чл. 169 думата „разпределителните” се заменя с „газоразпределителните” и думите „разпределителни предприятия” се заменят с „операторите на газоразпределителни мрежи”.

§ 127. Член 170 се изменя така:

„Чл. 170. (1) Операторът на газопреносна мрежа осигурява:

1. единното управление на газопреносната мрежа с оглед на нейното надеждно, безопасно и ефективно функциониране;

2. преноса на природен газ по газопреносната мрежа и отчитането му;

3. поддържането на обектите и съоръженията на газопреносната мрежа в съответствие с техническите изисквания и с изискванията за безопасност при работа;

4. развитие на газопреносната мрежа в съответствие с дългосрочните прогнози и планове за развитие на газоснабдяването и извън тях, когато е икономически обосновано;

5. поддържането и развитието на спомагателните мрежи;

6. равнопоставен достъп за пренос на природен газ при спазване на изискванията за качество и предоставя на ползвателите на мрежата информацията, която им е необходима за ефикасен достъп до мрежата;

7. съгласуваното развитие и оперативната съвместимост на газопреносната мрежа с взаимно свързани газотранспортни системи;

8. на операторите на други газопреносни мрежи, на операторите на газохранилища, и/или на операторите на газоразпределителни мрежи достатъчно информация, за да се гарантира, че транспортирането и съхранението на природен газ се извършват по начин, съвместим със сигурната и ефективна експлоатация на взаимно свързаните мрежи;

9. достатъчен трансграничен капацитет с оглед интегриране на европейската газопреносна инфраструктура при удовлетворяване на всички икономически разумни и технически осъществими искания за капацитет и с оглед спазване на изискванията за сигурност на доставките на газ;

10. включване на газ от възобновяеми източници в газопреносната мрежа, когато това е технически възможно и безопасно.

(2) Дейността по пренос на природен газ включва и:

1. представителство на оператора на газопреносната мрежа и контакти с трети страни, с регулаторните органи, както и представителство в рамките на Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ЕМОПС за газ);

2. събиране на всички вземания, свързани с преноса;

3. експлоатацията, поддръжката и развитието на сигурна, ефикасна и икономична газопреносна мрежа с цел осигуряване на отворен пазар при опазване на околната среда;

4. инвестиционно планиране, което да осигури дълготрайния капацитет на мрежата да покрива в разумни граници търсенето и да гарантира сигурността на доставките;

5. създаването на подходящи съвместни предприятия, включително с един или повече оператори на газопреносни мрежи, енергийни борси и другите съответни участници, с цел развитие на регионални пазари или улесняване процеса на либерализиране, и

6. всички корпоративни услуги, включително правни услуги, счетоводство и услуги, свързани с информационни технологии.

(3) Експлоатацията на газопреносните мрежи се осъществява съгласно правила за управление на газопреносните мрежи, приети от комисията по предложение на операторите на газопреносни мрежи.”

§ 128. Член 171 се изменя така:

„Чл. 171. Операторът на газоразпределителна мрежа осигурява:

1. управлението на газоразпределителната мрежа с оглед на нейното надеждно, безопасно и ефективно функциониране;

2. разпределението на природен газ по газоразпределителната мрежа и отчитането му;

3. поддържането на обектите и съоръженията от газоразпределителната мрежа и на спомагателните съоръжения в съответствие с техническите изисквания;

4. разширяване, реконструкция и модернизация на газоразпределителната мрежа, съобразено с изискванията за опазване на околната среда и енергийна ефективност и в съответствие с прогнозите за потребление на природен газ, приети от комисията, и извън тях, когато е икономически обосновано;

5. включване на газ от възобновяеми източници в газоразпределителната мрежа, когато това е технически възможно и безопасно.”

§ 129. Член 172 се изменя така:

„Чл. 172. (1) Операторите на газопреносни и операторите на газоразпределителни мрежи са длъжни да предоставят достъп при условията

на равнопоставеност до газопреносните си и/или газоразпределителните си мрежи на лицата, отговарящи на условията, определени с правила, приети от комисията, и да предоставят на ползвателите на мрежата информацията, която им е необходима за ефикасен достъп до мрежата.

(2) Достъп по ал. 1 може да бъде отказан поради липса на капацитет или в случай че предоставянето на достъп би довело до нарушаване на техническите условия и сигурност на мрежите или би попречило на предприятията да изпълнят задълженията си за услуги от обществен интерес, или ако предоставянето на достъп би причинило сериозни икономически и финансови трудности вследствие на сключени договори за доставка с клауза "вземай или плащай".

(3) Операторите на мрежи, които отказват достъп поради липса на капацитет или липса на връзка, правят необходимите подобрения, ако това е икономически целесъобразно или когато потенциален клиент има желание да заплати за това.

(4) Операторът на газопреносна мрежа, операторът на газохранилище, съответно операторът на газоразпределителна мрежа, има право да откаже достъп или временно да преустанови преноса на природен газ или газ от възобновяеми източници по съответната мрежа, съответно – съхранението в газохранилище или временно съхранение, поради:

1. несъответствие на доставения до мрежата или до газохранилището природен газ или газ от възобновяеми източници с определените от оператора изисквания за качество;

2. при неизпълнение на задължения по договор за пренос или съхранение или за достъп до мрежа или газохранилище, включително при неизпълнение на задължение за плащане на дължими суми във връзка с предоставянето на тези услуги."

§ 130. В чл. 172а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „обществениият доставчик, обществениият снабдител, крайният снабдител и търговецът могат да подадат" се заменят с „енергийно предприятие за природен газ може да подаде", думите „преносното или разпределителното предприятие" се заменят с „оператора на газопреносна или газоразпределителна мрежа", а думите "преди влизането в сила на този закон" се заличават.

2. В ал. 4:

а) в т. 2 думата „предприятието" се заменя с „оператора";

б) в т. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „включително степента, до която те включват разпоредби относно пазарни промени";

в) точка 7 се изменя така:

„7. нивото на свързаност на мрежата с други мрежи и степента на взаимодействие на тези мрежи;”.

3. Създава се нова ал. 7:

„(7) Операторът на съответната мрежа, на когото не е предоставено временно освобождаване от задължението му за предоставяне на достъп по чл. 172, ал. 1, няма право да откаже достъп, нито да продължи да отказва достъп до мрежата, поради задължения „вземай или плащай”, поети по договор за закупуване на природен газ.”

4. Досегашната ал. 7 става ал. 8.

5. Досегашната ал. 8 става ал. 9 и в нея след думите „28-дневен срок” се добавя „от получаване на искането”.

6. Досегашната ал. 9 става ал. 10 и в нея думите „ал. 8” се заменят с „ал. 9”.

§ 131. Член 172б се изменя така:

„Чл. 172б. (1) Операторите на газохранилища предоставят достъп до хранилища на природен газ, а операторите на газопреносни мрежи – достъп до услуги по временно съхранение, при условията на равнопоставеност на лицата, отговарящи на условията, определени с правила по чл. 172, ал. 1.

(2) Операторите на газохранилища могат да откажат достъп:

1. поради липса на капацитет;

2. в случай че предоставянето на достъп би довело до нарушаване на техническите условия и сигурност на съоръженията;

3. в случай че предоставянето на достъп би попречило на операторите да изпълнят задълженията си за услуги от обществен интерес.

(3) Добивните предприятия са длъжни да предоставят достъп до добивната газопроводна мрежа при условията на равнопоставеност на лицата, отговарящи на условията, определени с правила по чл. 172, ал. 1, с изключение на частта от мрежата, която се използва за местни добивни операции, при спазване на приложимото законодателство, включително в областта на опазване на околната среда, устройственото планиране и добива на подземни богатства.

(4) Операторите на добивна газопроводна мрежа могат да откажат достъп:

1. поради липса на капацитет;

2. в случай че предоставянето на достъп би довело до нарушаване на техническите условия и сигурност на съоръженията;

3. в случай че предоставянето на достъп би попречило на текущия или планирания добив на въглеводороди, както и при засягане интересите на други ползватели на добивната газопроводна мрежа или свързани преработващи или манипулационни съоръжения;

4. в случай че се засягат права, предоставени на добивното предприятие по реда на специален закон, или не са изпълнени нормативно предвидени изисквания за предоставяне на достъпа.”

§ 132. В чл. 172в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „промени за развитието на преносната мрежа, на разпределителни мрежи” се заменят с „проблеми за развитието на газопреносната мрежа, на газоразпределителни мрежи”, а накрая се добавя „и на задълженията за независимост на оператора по глава осма „а” и възможностите за изграждане и експлоатация на директни газопроводи.”

2. В ал. 2, т. 3 думата „система” се заменя с „мрежа”.

3. В ал. 3 думата „преносни” се заменя с „газопреносни”.

4. В ал. 4 думата „разпределителни” се заменя с „газоразпределителни”.

§ 133. Създават се чл. 172г, 172д и 172е:

„Чл. 172г. (1) При изграждане на голяма нова газова инфраструктура, както и при значително увеличаване капацитета на съществуваща газова инфраструктура и на разширяване, реконструкция и модернизация на такава инфраструктура, които дават възможност за развитието на нови източници на газови доставки, комисията може да предостави временно освобождаване от задълженията за:

1. независимост на оператора по чл. 81в, ал. 2, чл. 81ж, ал. 2 и чл. 81л, ал. 2, т. 1;

2. предоставяне на достъп;

3. регулиране на цените на предоставяните услуги.

(2) Временното освобождаване по ал. 1 се допуска, когато:

1. инвестицията стимулира конкуренцията в доставките на природен газ и повишава сигурността на доставките;

2. нивото на риска, свързан с инвестицията, е такова, че тя не би била направена, ако не се предостави освобождаване;

3. инфраструктурата е собственост на лице, което е отделено поне по отношение на правната му форма от операторите, в чиито системи се изгражда тази инфраструктура;

4. ползвателите на новата инфраструктура заплащат цена за ползването ѝ;

5. освобождаването не трябва да е във вреда на конкуренцията или на ефективното функциониране на вътрешния пазар за природен газ, или на ефективното функциониране на инфраструктурата, към която се присъединява новата инфраструктура.

(3) Собственикът или операторът на новата инфраструктура по ал. 1 подава молба до комисията за освобождаване на целия или на част от капацитета на новата инфраструктура, към която прилага правила за управление и разпределение на капацитета на новата инфраструктура, включващи:

1. изискване всички потенциални ползватели на инфраструктурата да бъдат поканени да изявят интерес при договарянето на капацитет преди извършване разпределението на капацитета на новата инфраструктура, включително за собствени нужди;

2. задължение в случай на претоварване неизползваният капацитет да бъде предлаган на пазара, а ползвателите на инфраструктурата да имат право да търгуват с договорения си капацитет.

(4) При вземане на решение за освобождаване комисията взема предвид резултатите от процедурата за разпределение на капацитет по ал. 3, т. 1 за преценка на изпълнението на условията, посочени в ал. 2, т. 1, 2 и 5, и одобрява правилата и механизмите за управление и разпределяне на капацитета.

(5) При вземане на решение за освобождаване комисията разглежда необходимостта от налагане на условия относно продължителността на освобождаването и недискриминационния достъп до инфраструктурата, като взема предвид допълнителния капацитет, който ще се изгради, или изменението на съществуващия капацитет, експлоатационния период на инфраструктурата и националните особености.

(6) Комисията разглежда молбата по ал. 3 и се произнася с мотивирано решение. Решението се публикува на интернет страницата на комисията.

Чл. 172д. (1) Когато новата газова инфраструктура е разположена на територията на Република България и най-малко на още една държава - членка на Европейския съюз, собственикът или операторът на съответната инфраструктура подава молба за освобождаване до комисията и до компетентния регулаторен орган на съответната държава - членка на Европейския съюз.

(2) Комисията провежда консултации с компетентните регулаторните органи по ал. 1 за постигане на споразумение по молбата за освобождаване в 6-месечен срок от датата, на която молбата е получена от последния от регулаторните органи. Когато в посочения срок АСРЕ предостави на регулаторните органи консултативно становище по молбата, те могат да мотивират споразумението си относно освобождаването с препоръките, дадени от АСРЕ. Регулаторните органи уведомяват АСРЕ за постигнатото споразумение. Комисията взема мотивирано решение относно освобождаването, съобразено с постигнатите в споразумението договорености.

(3) Комисията и компетентният друг регулаторен орган могат да поискат от АСРЕ удължаване на срока по ал. 2 с не повече от 3 месеца.

(4) Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия взема решение за освобождаване, когато в сроковете по ал. 2 и 3 не се постигне споразумение между регулаторните органи относно освобождаването или по тяхно съвместно искане.

Чл. 172е. (1) Комисията уведомява незабавно Европейската комисия за всяка подадена молба за освобождаване и за решение по чл. 172г, ал. 7 и чл. 172д, ал. 2. Уведомяването за взето решение за освобождаване е придружено с цялата свързана с него информация, включително:

1. основанията за взетото решение;

2. анализа за влиянието върху конкуренцията и ефективното функциониране на вътрешния пазар;

3. обосновка за срока на освобождаването и освободения дял от общия капацитет на инфраструктура;

4. споразумението с другите регулаторни органи при молба за освобождаване по чл. 172д;

5. приноса на инфраструктурата за диверсификацията на доставките.

(2) Комисията предоставя допълнителна информация по искане на Европейската комисия в срока, посочен в искането или определен по взаимно съгласие между комисията и Европейската комисия, или уведомява Европейската комисия, че счита уведомлението по ал. 1 за пълно.

(3) Когато изисканата информация не бъде предоставена в срока по ал. 2, уведомлението се счита за оттеглено, освен ако комисията е заявила, че счита уведомлението за пълно.

(4) Комисията привежда решението относно освобождаването в съответствие със становището на Европейската комисия. Изменението или

оттеглянето на решението за освобождаване се извършва в срок един месец, за което комисията информира Европейската комисия.

(5) Решението за освобождаване влиза в сила след приключване на процедурите по ал. 1 – 4.

(6) Решението за освобождаване губи силата си две години след становището на Европейската комисия, ако в рамките на този срок не е започнало изграждането на инфраструктурата или ако в срок пет години от приемането му инфраструктурата не е въведена в експлоатация, освен ако комисията след консултации с Европейската комисия реши, че забавянето се дължи на значителни пречки, които са извън контрола на лицето, на което е предоставено освобождаване.”

§ 134. В чл. 173 в ал. 1 се създава изречение второ:

„Правилата се публикуват от енергийните предприятия и комисията на интернет страниците им.”

§ 135. В чл. 174 думите „преносна и разпределителни” се заменят с „газопреносна и газоразпределителни”.

§ 136. В чл. 175 се правят следните изменения:

1. Точки 5 и 6 се изменят така:

„5. оператор на газопреносна мрежа;

6. оператори на газоразпределителни мрежи;”.

2. Точка 8 се изменя така:

„8. клиенти;”.

3. Точка 9 се отменя.

4. Точка 11 се отменя.

§ 137. В чл. 176 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Добивните предприятия или търговците на природен газ, от една страна, и общественият доставчик на природен газ, крайните снабдители с природен газ, операторите на газохранилища, търговците на природен газ или клиентите – от друга, сключват сделки с природен газ помежду си при свободно договорени цени.”

2. В ал. 2 думите „преносното и разпределителното предприятие” се заменят с „оператори на газопреносни и на газоразпределителни мрежи”.

3. В ал. 4 думите „потребители по чл. 175, т. 8 и 9” се заменят с „клиенти” и думата „преки” се заменя с „директни”.

4. Създава се ал. 5:

„(5) Страните по ал. 1 и операторът на газопреносната мрежа сключват и сделки с природен газ за балансиране на пазара при условия, по ред и правила за ценообразуване на природния газ, предназначен за балансиране, предвидени с правилата по чл. 173, ал. 1.”

§ 138. В чл. 176а, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В основния текст думите „обществените снабдители с природен газ” се заличават, думите „привилегированите потребители” се заменят с „клиентите” и думите „Европейските общности” се заменят с „Европейския съюз”.

2. В т. 1 думите „обществените снабдители с природен газ” се заличават, а думите „привилегированите потребители” се заменят с „клиентите”.

3. В т. 2 думите „привилегировани потребители” се заменят с „клиенти”.

§ 139. В чл. 177 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „с обществени снабдители на природен газ, с привилегировани потребители и с потребители, пряко присъединени към преносната мрежа” се заменят със „с крайни снабдители и с клиенти”.

2. В ал. 2 думите „преносните и разпределителните” се заменят с „газопреносните и газоразпределителните”.

§ 140. Член 178 се отменя.

§ 141. Член 178а се изменя така:

„Чл. 178а. (1) Крайният снабдител е лицензирано за дейността си лице, което осигурява снабдяването с природен газ на крайни клиенти, присъединени към газоразпределителна мрежа, в съответствие с правилата по чл. 21, ал. 1, т. 10.

(2) За нуждите на снабдяването по ал. 1 крайният снабдител сключва сделки за доставка на природен газ с обществения доставчик, с производители на газ от възобновяеми източници и може да сключва сделки за доставка на природен газ с добивни предприятия и с търговци на природен газ.”

§ 142. В чл. 178б думите „всеобщо предлагана услуга” се заменят с „услуга от обществен интерес”.

§ 143. В чл. 179, ал. 2 думите „привилегировани потребители” се заменят с „клиенти”, а след думите „обществения доставчик на природен газ” се поставя запетая и се добавя „с крайни снабдители на природен газ”.

§ 144. Член 180 се изменя така:

„Чл. 180. (1) Всеки клиент, присъединен към газопреносна и/или газоразпределителна мрежа, има право да избира доставчик на природен газ, независимо от това в коя държава - членка на Европейския съюз, е регистриран доставчикът, доколкото доставчикът спазва правилата по чл. 173, ал. 1 и изискванията за сигурността на доставките.

(2) Операторът на мрежата извършва смяната на доставчика съгласно правилата по чл. 173, ал. 1 до три седмици след получаване на писменото искане на клиента.

(3) Смяната на доставчика при спазване на договорните условия не е съпроводена с допълнителни задължения за клиента.

(4) Всеки доставчик изготвя и изпраща окончателна изравнителна сметка при избор на друг доставчик в срок до шест седмици след смяната на доставчика.

(5) Когато доставка по ал. 1 е отказана от доставчик в друга държава - членка на Европейския съюз, поради това че клиентът няма право да избира доставчик в другата държава, по искане на клиента комисията уведомява регулаторния орган на тази друга държава, а при необходимост - и Европейската комисия, за предприемане на действия за отмяна на отказа.”

§ 145. В чл. 181 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „всеобщо предлагани услуги” се заменят с „услуги от обществен интерес”.

2. Точка 2 се изменя така:

„2. при свободно договаряни между страните цени – извън случаите по т. 1.”

§ 146. Член 182 се отменя.

§ 147. В чл. 183а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

2. Създава се ал. 5:

„(5) В срок до 30 дни след влизането в сила на общите условия клиентите, които не са съгласни с тях, имат право да внесат при съответния краен снабдител на природен газ заявление, в което да предложат специални

условия. Приетите от крайния снабдител на природен газ специални условия, различни от публикуваните общи условия, се отразяват в допълнителни писмени споразумения.”

§ 148. В чл. 183б се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „Потребителите” се заменя с „Клиентите” и думите „разпределителното предприятие” се заменят с „оператора на разпределителна мрежа”.

2. В ал. 3 думите „Разпределителното предприятие” се заменят с „Операторът на разпределителна мрежа”.

3. В ал. 4 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

§ 149. В чл. 184 думите „обществените снабдители” се заличават.

§ 150. Член 185 се изменя така:

„Чл. 185. (1) Централизираното оперативно управление, координиране и контрол на режима на работа на газопреносната мрежа се осъществяват от оператора на газопреносната мрежа чрез звено за оперативно управление.

(2) Оперативното управление на всяка газоразпределителна мрежа се осъществява от оператор на газоразпределителната мрежа чрез звено за оперативно управление.

(3) Разпорежданията на звеното за оперативно управление на оператора на газопреносната мрежа са задължителни за звената за оперативно управление на операторите на газоразпределителните мрежи, клиентите, добивните предприятия, производителите на газ от възобновяеми източници и операторите на газохранилища, присъединени към газопреносната мрежа.”

§ 151. Член 186 се изменя така:

„Чл. 186. (1) Операторът на газопреносната мрежа осигурява:

1. надеждно, безопасно и ефективно функциониране на газопреносната мрежа;

2. пренос на природен газ по газопреносната мрежа при спазване на изискванията за качество;

3. равнопоставеност на клиентите при преноса на природен газ;

4. сигурно и ефективно функциониране на спомагателните мрежи;

5. оперативно ръководство на режимите на работа на хранилищата, присъединени към газопреносната мрежа, при нагнетяване и добив на природен газ.

(2) Операторът на газопреносна мрежа осигурява енергията, която използва за осъществяване на дейността си, по прозрачни, недискриминационни и пазарно основани процедури.”

§ 152. Член 186а се изменя така:

„Чл. 186а. За комбинирания оператор се прилага глава осма ”а”.”

§ 153. В чл. 187, ал. 1 и 2 думата „преносната” се заменя с „газопреносната”.

§ 154. Член 188 се изменя така:

„Чл. 188. (1) Операторът на газопреносната мрежа администрира сделките на свободно договорени цени с природен газ и организира балансирането на пазара на природен газ в съответствие с правилата по чл. 173, ал. 1.

(2) При възникване на обстоятелства, застрашаващи сигурността на работата на газотранспортната система или на части от нея, операторът на газопреносната мрежа има право временно да спира изпълнението на сделки или да променя договорените количества природен газ по тях при условия и по начин, описани в правилата по чл. 173, ал. 1.

(3) Операторът на газопреносната мрежа предоставя информация за прогнозно потребление на природен газ, ограничения в газотранспортната система, справки за цени на природния газ при балансиране на пазара за минали периоди и друга информация, необходима на участниците.”

§ 155. В чл. 189, ал. 1 и 2 думите „Преносното предприятие” се заменят с „Операторът на газопреносна мрежа”.

§ 156. В чл. 190 се правят следните изменения и допълнения:

1. В основния текст думата „разпределителните” се заменя с „газоразпределителните”.

2. В т. 2 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

3. В т. 4 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

4. Създава се т. 5:

„5. на оператора на газопреносната мрежа, на операторите на други газоразпределителни мрежи и на операторите на газохранилища достатъчно информация, за да се гарантира, че транспортът и съхранението на природен газ се извършват по начин, съвместим със сигурната и ефективна експлоатация на взаимно свързаната мрежа.”

§ 157. Член 190а се изменя така:

„Чл. 190а. (1) Когато оператор на газоразпределителна мрежа е част от вертикално интегрирано предприятие, дейността му трябва да бъде независима по правноорганизационна форма и при вземане на решения от другите дейности, които не са свързани с разпределение.

(2) За осигуряване независимостта на оператора на газоразпределителна мрежа по ал. 1 лицата, отговорни за управлението, включително оперативното управление, на газоразпределителните мрежи:

1. не могат да участват в управлението на другите дружества на вертикално интегрираното предприятие, които извършват добив, пренос, обществена доставка, обществено снабдяване и търговия с природен газ;

2. вземат самостоятелно решения при изпълнение на възложените им с този закон задължения;

3. са длъжни да не допускат дискриминационно поведение при изпълнение на възложените им с този закон задължения.

(3) Операторът на газоразпределителна мрежа изготвя програма, в която посочва мерки за изпълнение на целта по ал. 1 и 2, която съдържа конкретни задължения на служителите за постигането ѝ.

(4) Операторът на газоразпределителната мрежа определя отговорник по съответствието, отговарящ за контрола по изпълнението на програмата по ал. 3, като осигурява неговата независимост, както и достъп до информацията за оператора на газоразпределителна мрежа и всички свързани с него предприятия, необходима за изпълнението на задачите му.

(5) Операторът на газоразпределителната мрежа изготвя годишен отчет за мерките по ал. 3, който се представя на комисията от отговорника по съответствието и се публикува в съответствие с чл. 15.

(6) Операторът на газоразпределителната мрежа в комуникациите си и при използване на търговската си марка не създава объркване по отношение на отделната си идентичност от частта/частите на вертикално интегрираното предприятие, осъществяващо/осъществяващи доставки на природен газ.

(7) Разпоредбите на ал. 1-6 не се прилагат към вертикално интегрирани предприятия за природен газ, когато към съответната газоразпределителна мрежа са присъединени по-малко от 100 000 крайни клиенти на природен газ.”

§ 158. В чл. 191 думите „преносната и разпределителните мрежи” се заменят с „газопреносната и газоразпределителните мрежи и операторите на газохранилища”.

§ 159. В чл. 194 думата „потребителя” се заменя с „клиента”.

§ 160. В чл. 195 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „потребителите” се заменя с „клиентите” и думите „преносното предприятие” се заменят с „оператора на преносната мрежа”.

2. В ал. 2 думата „потребителите” се заменя с „клиентите” и думите „разпределителните предприятия” се заменят с „операторите на разпределителните мрежи”.

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Клиентите на природен газ или собствениците, в чиито имоти са монтирани уредите за търговско измерване, са длъжни да осигуряват достъп до тях на упълномощени представители на оператора на газопреносна или газоразпределителна мрежа за монтиране и контрол, отчитане и обслужване на измервателните уреди.”

§ 161. Член 196 се изменя така:

„Чл. 196. (1) Присъединяването към газопреносните и газоразпределителните мрежи се извършва при условия и по ред, определени с наредба на Министерския съвет, по предложение на комисията.

(2) Присъединяването към газопреносните и/или газоразпределителните мрежи на добивни газопроводни мрежи, газохранилища, газоразпределителни мрежи, обекти за производство на газ от възобновяеми източници и крайни клиенти се извършва по цени, определени по реда на съответната наредба по чл. 36, ал. 3, въз основа на писмен договор, сключен между оператора на газопреносната мрежа, съответно оператора на газоразпределителната мрежа, и присъединяваното лице.”

§ 162. Член 197 се изменя така:

„Чл. 197. (1) Операторът на газопреносна мрежа е длъжен да присъедини към своята мрежа в определена от него точка обекти на газоразпределителните мрежи, добивните предприятия и газохранилища.

(2) Към преносната мрежа могат да се присъединяват и обекти на небитови клиенти на природен газ чрез директни газопроводи.

(3) Операторът на газопреносната мрежа определя технически възможното място на присъединяване при съобразяване с критериите за сигурно функциониране на газотранспортната система и в съответствие с плановете за развитие на газопреносната мрежа при условията и по реда на наредбата по чл. 196, ал. 1.

(4) Операторът на газопреносната мрежа е длъжен да извършва разширението и реконструкцията на газопреносната мрежа, свързано с присъединяването, до мястото на присъединяването.

(5) Операторът на газопреносната мрежа може да откаже присъединяването към газопреносната мрежа, когато:

1. липсва капацитет на мрежата;

2. липсва връзка с мрежата и извършването на подобрение на мрежата е икономически нецелесъобразно;

3. липсва техническа възможност за присъединяване на обект за производство на газ от възобновяеми източници или произвежданият газ от възобновяеми източници не съответства на изискванията за качество, определени от оператора на газопреносната мрежа.

(6) В случай на отказ по ал. 5, т. 1 и 2 добивните предприятия, производителите на газ от възобновяеми източници, предприятията за съхранение на природен газ и небитовите клиенти на природен газ могат да изградят за своя сметка директен газопровод към газопреносната мрежа.

(7) Собственикът на директен газопровод е длъжен да осигури неговото обслужване, поддръжка и ремонт.

(8) Оператор на мрежа може по искане на собственика срещу заплащане да обслужва, поддържа и ремонтира директен газопровод, свързващ небитов клиент към съответната мрежа.

(9) Присъединените към газопреносната мрежа клиенти предоставят достъп на съответния оператор на газоразпределителна мрежа, получил лицензия, през собствените си съоръжения за целите на разпределението на природен газ до други клиенти на територията, определена в лицензията, когато в договор с лицензианта се договорят условията на достъпа, включително условията за оперативно управление и измерване на газа, доставян до всеки от клиентите, включително до лицето, предоставящо достъп, за гарантиране на единно оперативно управление и измерване на доставяните до клиентите количества природен газ. Цената за предоставения достъп се определя по методика, одобрена от комисията. При непостигане на съгласие комисията може да определи условията на достъпа до сключването на договор.”

§ 163. В чл. 198 думите „Разпределителните предприятия” се заменят с „Операторите на газоразпределителни мрежи”, думата „разпределителната” се заменя с „газоразпределителната” и думите „определената от преносното предприятие точка” се заменят с „определената от оператора на газопреносната мрежа точка”.

§ 164. Член 199 се изменя така:

„Чл. 199. (1) Операторът на газоразпределителна мрежа е длъжен да присъедини към мрежата обектите на клиенти на територията, за която предприятието е лицензирано, да извършва разпределение на природен газ при условията на равнопоставеност при спазване на техническите изисквания за надеждност и безопасност.

(2) Операторът на газоразпределителната мрежа може да присъедини към своята мрежа обекти на добивни предприятия и на газохранилища.

(3) Операторът на газоразпределителната мрежа определя технически възможното място на присъединяване в съответствие с плановете за развитие на газоразпределителната мрежа при условията и по реда на наредбата по чл. 196, ал. 1.

(4) Операторът на газоразпределителната мрежа е длъжен да извършва разширението и реконструкцията на газоразпределителната мрежа, свързано с присъединяването, до мястото на присъединяването.

(5) Операторът на газоразпределителната мрежа може да откаже присъединяването към газоразпределителната мрежа, когато:

1. липсва капацитет на мрежата;

2. липсва връзка с мрежата и извършването на подобрение на мрежата е икономически нецелесъобразно;

3. липсва техническа възможност за присъединяване на обект за производство на газ от възобновяеми източници или произвежданият газ от възобновяеми източници не съответства на изискванията за качество, определени от оператора на газопреносната мрежа.

(6) В случай на отказ по ал. 5, т. 1 и 2 се прилага съответно чл. 197, ал. 6.

(7) С разрешение на комисията операторът на газоразпределителната мрежа може да присъединява клиент на природен газ, който се намира на територията на друг лицензиант за разпределение на природен газ, когато това е технически и икономически целесъобразно и е в интерес на клиентите.

(8) Отклоненията и съоръженията за присъединяване на клиентите към съответната газоразпределителна мрежа се изграждат от оператора на газоразпределителната мрежа.”

§ 165. В чл. 201 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2 след думата „застрашават” се добавя „или увреждат”, а думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

2. В ал. 2, в т. 1 основният текст се изменя така:

„1. разпореждат писмено:”.

§ 166. Член 202 се изменя така:

„Чл. 202. (1) Принудителните административни мерки по чл. 201 се налагат въз основа на констативен протокол, съставен от лицата, имащи право да упражняват контрол по този закон, с писмено мотивирано решение на комисията или заповед на министъра на икономиката, енергетиката и туризма, които се съобщават на заинтересуваното лице в 7-дневен срок от постановяването.

(2) Съобщенията по ал. 1 могат да се извършват и с препоръчано писмо с обратна разписка, с телеграма, с телекс, с факс или по телефон. Съобщенията с препоръчано писмо с обратна разписка или с телеграма се удостоверяват с известие за доставянето им, по телефона - писмено от длъжностното лице, което ги е извършило, а по телекс или факс - с писмено потвърждение за изпратено съобщение.

(3) Когато съобщенията по ал. 1 не бъдат приети на посочените от лицата адрес, телефон, телекс или факс, те се считат за извършени с поставянето им на специално определено за целта място в сградата на комисията или на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Последното обстоятелство се удостоверява с протокол, съставен от длъжностни лица, определени със заповед на председателя на комисията или на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.”

§ 167. В чл. 203, ал. 1 думите „ал. 5” се заменят с „ал. 1”.

§ 168. В чл. 205 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „от 50 000 до 100 000 лв.” се заменят с „от 1000 до 15 000 лв.”.

2. В ал. 2 числото „100 000” се заменя с „20 000”.

§ 169. Член 206 се изменя така:

„Чл. 206. (1) На енергийно предприятие, което наруши разпоредби на този закон, на подзаконови нормативни актове по прилагането му, контролът за изпълнението на които е възложен на комисията, на общи или индивидуални административни актове на комисията, правнообвързващи решения на АСРЕ или условията на издадената му лицензия, се налага имуществена санкция от 20 000 до 1 000 000 лв.

(2) За нарушения по ал. 1 на оператор на електропреносна, оператор на газопреносна мрежа, комбиниран оператор, който има функциите на оператор на преносна мрежа, или вертикално интегрирано предприятие се налага имуществена санкция в размер до 10 на сто от годишния оборот на оператора, съответно - от годишния оборот на вертикално интегрираното предприятие.

(3) При повторно извършено нарушение по ал. 1 имуществената санкция е в трикратен размер, определен по максималния размер на санкцията по ал. 1."

§ 170. В чл. 207, ал. 1, т. 3 след думите „природен газ" се добавя „достъп до съоръжения за съхранение на природен газ или неправилно прилага критериите за предоставяне на достъп" и се поставя запетая.

§ 171. Създават се чл. 207а, 207б и 207в:

„Чл. 207а. (1) На енергийно предприятие, което използва ограничаващи договорни практики и разпоредби за изключителност, които може да възпрепятстват небитови клиенти да сключват договори едновременно с повече от един доставчик или да ограничат избора им на доставчици, се налага имуществена санкция от 50 000 до 1 000 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение имуществената санкция е в трикратен размер, определен по максималния размер на санкцията по ал. 1.

Чл. 207б. (1) На енергийно предприятие, което извърши нарушение на чл. 37, чл. 38а, ал. 2, чл. 38б, чл. 38в, ал. 1 или чл. 38г, се налага имуществена санкция от 50 000 до 200 000 лв.

(2) При повторно извършено нарушение имуществената санкция е в трикратен размер, определен по максималния размер на санкцията по ал. 1.

Чл. 207в. На енергийно предприятие, което не изпълнява задълженията си за инвестиции, произтичащи от Националния план за инвестиции на Република България по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО, се налага имуществена санкция в размер на по-високата стойност между стойността на съответната ненаправена инвестиция и стойността на безплатно предоставените квоти за емисии, оценени в съответствие с пазарната им стойност."

§ 172. В чл. 208 ал. 1 се изменя така:

„(1) На енергийно предприятие, което не предостави на компетентните органи информация в случаите, предвидени в този закон, в подзаконовите актове по прилагането му и поискана от компетентните органи информация по реда на този закон и подзаконовите актове по прилагането му, се налага имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв."

§ 173. В чл. 213а, ал. 2 думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

§ 174. В чл. 219, ал. 1 след числото „207” се добавя „207а, 207б”.

§ 175. В чл. 220, ал. 1 след думите „чл. 185, ал. 3” се добавя „или не изпълни задължение по чл. 195, ал. 4”.

§ 176. В чл. 222 ал. 1 се изменя така:

„(1) Който не изпълни задължението си по чл. 117, ал. 8, чл. 138, ал. 3 и чл. 197, ал. 9, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв.”

§ 177. В чл. 224а ал. 1 се изменя така:

„(1) На оператора на електропреносната мрежа, ако не изпълни изискванията на чл. 13, ал. 2, 3 и 6, чл. 14, 15, чл. 16, ал. 1, 2, 3, 5 и 6 от Регламент (ЕО) 714/2009, се налага имуществена санкция от 10 000 до 60 000 лв.”

§ 178. В чл. 224б ал. 1 се изменя така:

„(1) На оператора на газопреносната мрежа, ако не изпълни изискванията на чл. 14, чл. 16 ал. 2, 3, 4, чл. 18, 21 и 22 от Регламент (ЕО) № 715/2009, се налага имуществена санкция от 10 000 до 60 000 лв.”

§ 179. Създава се чл. 224в:

„Чл. 224в. (1) На оператора на газохранилище, ако не изпълни изискванията на чл. 15, 17, 19 и 22 от Регламент (ЕО) № 715/2009, се налага имуществена санкция от 10 000 до 60 000 лв.

(2) При повторно нарушение имуществената санкция е в двоен размер, определен по максималния размер на санкцията по ал. 1.”

§ 180. В чл. 225 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след числото „207” се добавя „207а, 207б”, числото „218” се заличава, а думите „и 224б” се заменят с „224б и 224в”.

2. В ал. 3 думите „чл. 211” се заменят с „чл. 207в, 208 и 211”.

§ 181. Наименованието „Допълнителна разпоредба” се заменя с:

„ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ”.

§ 182. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

2. В т. 2 думите „електроенергийният системен оператор” се заменят с „операторът на електропреносната мрежа”;

3. Създава се т. 2а:

„2а. „Битов клиент” е клиент, който купува електрическа или топлинна енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване, или природен газ за собствени битови нужди.”

4. Точка 3а се изменя така:

„3а. „Вертикално интегрирано предприятие” е:

а) електроенергийно предприятие или група електроенергийни предприятия, за които едно и също лице или лица са оправомощени, пряко или непряко, да упражняват контрол и в което предприятието или групата предприятия изпълняват най-малко една от дейностите по пренос или разпределение и най-малко една от дейностите по производство или доставка на електроенергия;

б) предприятие или група предприятия за природен газ, за които едно и също лице или лица са оправомощени, пряко или непряко, да упражняват контрол и в което предприятието или групата предприятия изпълняват най-малко една от дейностите по пренос, разпределение или съхранение и поне една от дейностите по производство, добив или доставка на природен газ.”

5. Създава се т. 3б:

„3б. „Взаимно свързана мрежа” означава свързани помежду си преносни и/или разпределителни мрежи.”

6. Точки 4 и 5 се отменят.

7. Създава се т. 5а:

„5а. „Временно съхранение“ е съхранението на газ посредством компресиране в газопреносна и газоразпределителни мрежи, но с изключение на съоръженията, запазени за операторите на газопреносни мрежи за осъществяване на функциите им.”

8. В т. 8 след „газорегулираща станция” се поставя точка и текстът до края се заличава.

9. В т. 9 думата „високо” се заличава, а думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

10. В т. 11 думите „транзитен пренос” се заличават.

11. Създава се т. 11а:

„11а. „Голяма нова газова инфраструктура” е междусистемен газопровод, газопреносна мрежа или газохранилище, които са въведени в експлоатация след 4 август 2003 г.”

12. Точка 12 се изменя така:

„12. „Директен газопровод” е газопровод и съоръженията към него като допълнение към мрежа, свързващ към мрежата само един небитов клиент на природен газ.”

13. Създават се т. 12а и 12б:

„12а. „Директен електропровод” е електропровод, който свързва директно обект на производител на електрическа енергия с друг негов обект, с обект на дъщерно дружество или с обект на клиент за целите на снабдяването с електрическа енергия.

12б. „Добивна газопроводна мрежа“ е газопровод или мрежа от газопроводи, които се експлоатират и/или са изградени като част от инвестиционен проект за добив на нефт или газ, или се използват за преноса на природен газ от един или няколко такива проекта до инсталация за преработка или терминал.”

14. В т. 14 думите „стартиране след голяма авария без помощта на външен източник и постоянно следене за промени в натоварването” се заменят с „пускане без помощта на външен източник и захранване на част от мрежа и регулиране на натоварването”.

15. Точка 16 се изменя така:

„16. „Доставка“ е продажбата, включително препродажбата, на енергия или природен газ на клиенти.”

16. В т. 20 думите „преразпределение на електроенергийни потоци или транзитиране на електрическа енергия за трета страна” се заменят с „и преразпределение на електроенергийни потоци”.

17. В т. 22 думите „електропроводни линии” се заменят с „електропроводи”.

18. В т. 23 думите „в които или посредством които” се заменят със „с предназначение в него или посредством него да” и думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

19. В т. 24 думата „юридическо” и думите „управлението на електроенергийната мрежа” се заличават.

20. В т. 26 думата „потребител” се заменя с „клиент”.

21. Създава се нова т. 27а:

„27а. „Интегрирано предприятие“ е вертикално или хоризонтално интегрирано предприятие.”

22. Създават се т. 27б-27г:

„27б. „Клиент” е клиент на едро или краен клиент на енергия или природен газ, включително предприятие за природен газ, което закупува природен газ.

27в. „Клиент на едро” е физическо или юридическо лице, което купува електрическа енергия с цел препродажба, както и физическо или юридическо лице, различно от оператор на газопреносна и газоразпределителна мрежа, което закупува природен газ с цел препродажба.

27г. „Краен клиент” е клиент, купуващ електрическа енергия или природен газ за собствено ползване.”

23. Досегашната т. 27а става т. 27д и се изменя така:

„27д. „Комбиниран оператор” е енергийно предприятие, лицензирано за поне две от дейностите пренос на природен газ, разпределение на природен газ и съхранение на природен газ в газохранилище, при спазване изискванията на този закон относно операторите на мрежи и газохранилища.”

24. Точка 28а се изменя така:

„28а. „Краен снабдител” е:

а) енергийно предприятие, снабдяващо с електрическа енергия обекти на битови и небитови крайни клиенти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, в съответната лицензионна територия, когато тези клиенти не са избрали друг доставчик, или

б) енергийно предприятие, снабдяващо с природен газ обекти на клиенти, присъединени към газоразпределителната мрежа в съответната лицензионна територия, когато тези клиенти не са избрали друг доставчик.”

25. Създава се т. 29а:

„29а. „Критична инфраструктура в енергетиката“ означава елемент, система или части от нея, които са от основно значение за енергийната сигурност на страната и чието нарушаване или унищожаване би имало значителни последици върху жизненоважни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението.”

26. Точка 31 се изменя така:

„31. "Кръстосано субсидиране между отделните групи клиенти" е включването в цените за определена група клиенти на по-голям размер разходи от необходимите за тяхното снабдяване или на по-малък размер разходи от допълнителните разходи, които предизвиква съвместното им снабдяване с други групи клиенти.”

27. Създават се т. 32а и 32б:

„32а. „Междусистемен електропровод” е електропровод, използван за свързване на електроенергийни системи.

32б. „Междусистемен газопровод“ е преносен газопровод, който пресича или се разпростира върху границата между две държави с цел свързване на националните газотранспортни системи на тези държави.”

28. В т. 33 думата „потребители” се заменя с „клиенти”.

29. Създава се т. 33а:

„33а. „Небитов клиент” е клиент, който купува електрическа или топлинна енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление, климатизация, горещо водоснабдяване и технологични нужди или природен газ за небитови нужди.”

30. В т. 34 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

31. Създават се т. 34а - 34в:

„34а. „Оператор на газохранилище” е лице, което изпълнява дейност по съхранение и което отговаря за експлоатацията на хранилище за природен газ.

34б. „Оператор на преносна мрежа” е:

а) „оператор на електропреносна мрежа” - лице, което осъществява пренос на електрическа енергия по електропреносна мрежа и отговаря за нейната експлоатация, поддръжка и развитие на дадена територия и за взаимовръзките й с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за пренос на електрическа енергия;

б) „оператор на газопреносна мрежа” е лице, което осъществява пренос на природен газ по газопреносна мрежа и отговаря за нейната експлоатация, поддръжка и развитие на дадена територия и за взаимовръзките й с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за пренос на природен газ.

34в. „Оператор на разпределителна мрежа“ е:

а) „оператор на електроразпределителна мрежа” - лице, което осъществява разпределение на електрическа енергия по електроразпределителна мрежа и отговаря за функционирането на електроразпределителна мрежа, за нейната поддръжка, развитието й на дадена територия и за взаимовръзките й с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за разпределяне на електрическа енергия;

б) „оператор на газоразпределителна мрежа” - лице, което осъществява разпределение на природен газ по газоразпределителна мрежа и отговаря за функционирането на газоразпределителната мрежа, за нейната поддръжка, развитието ѝ на дадена територия и за взаимовръзките ѝ с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за разпределяне на природен газ.”

32. Точка 41а се изменя така:

„41а. „Ползвател на мрежата” е:

а) „ползвател на електропреносна и/или електроразпределителна мрежа“ - физическо или юридическо лице, доставящо електрическа енергия в електропреносната и/или електроразпределителна мрежа или снабдявано от такава мрежа;

б) „ползвател на газопреносна и/или газоразпределителна мрежа“ - физическо или юридическо лице, което доставя или получава доставки по газопреносна и/или газоразпределителна мрежа.”

33. Създават се т. 41б и 41в:

„41б. „Потребител на енергийни услуги” е:

1. краен клиент, които купува енергия или природен газ от доставчик, предоставящ услуги от обществен интерес, и/или

2. ползвател на преносна и/или разпределителна мрежа за снабдяването му с енергия или природен газ.

41в. „Професионална независимост” е независимост при изпълнението на задълженията, основано на професионална компетентност, от други интереси, различни от интересите на възложителя на дейността.”

34. Точки 42 и 43 се отменят.

35. Точка 45 се отменя.

36. В т. 46 накрая се поставя запетая и се добавя „или газ от възобновяеми източници, или извършващо добив на природен газ”.

37. Точка 47 се отменя.

38. В т. 50 думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

39. Създава се т. 53б:

„53б. „Сигурност на снабдяването” е както сигурност на доставките, така и снабдяване с енергия и природен газ и техническа безопасност.”

40. Създава се т. 55а:

„55а. „Спомагателни услуги“ са всички услуги, необходими за достъпа до и експлоатацията на газопреносната мрежа, газоразпределителните

мрежи и/или хранилищата, включително балансиране на товара, смесване и впръскване на инертни газове.”

41. В т. 65 след думите „топлоизточника и/или” и „от топлоизточника до” думата „потребителите” се заменя с „клиентите”.

42. Точка 66 се отменя.

43. Създават се т. 66б и 66в:

„66б. „Услуга от обществен интерес” е транспортирането, доставката или снабдяването с енергия или природен газ с определено качество, регулирана цена или цена, определена по одобрена от комисията методика и договорни други условия, която не може да бъде отказвана по причини, непосочени в закона.

66в. „Уязвими клиенти” са битови клиенти, които получават целеви помощи за електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ съгласно Закона за социалното подпомагане и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.”

44. Създава се т. 67а:

„67а. „Хоризонтално интегрирано предприятие“ е:

а) предприятие, изпълняващо поне една от дейностите по производство за продажба или пренос, или разпределение, или доставка на електрическа енергия и друга, различна от такава, електроенергийна дейност, или

б) предприятие, изпълняващо поне една от дейностите по добив, пренос, разпределение, доставка или съхранение на природен газ и друга, различна дейност, или

в) предприятие, изпълняващо дейност по производство или пренос на топлинна енергия и друга, различна дейност.”

§ 183. В Допълнителните разпоредби се създават § 1а и 1б:

„§ 1а. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2004/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно насърчаване на комбинираното производство на енергия, основаващо се на търсенето на полезна топлоенергия във вътрешния енергиен пазар и за изменение на Директива 92/42/ЕИО (ОВ, L 52/50 от 21 февруари 2004 г.), Директива 2005/89/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. относно мерки за гарантиране сигурност на доставките на електрическа енергия и инфраструктурните инвестиции (ОВ, L 33/22 от 4 февруари 2006 г.), Директива 2009/72/ЕО от 13 юли 2009 г. на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила за вътрешния пазар на

електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ, L 211/55 от 14 август 2009 г.) и Директива 2009/73/ЕО от 13 юли 2009 г. на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ, L 211/94 от 14 август 2009 г.).

§ 1б. Разпоредбите на този закон, които се отнасят за държавите - членки на Европейския съюз, се прилагат и за държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство.”

§ 184. В Преходните и заключителните разпоредби на Закона за енергетиката (ДВ, бр. 107 от 2003 г.) се правят следните изменения:

1. В § 4:

а) в ал. 1 думите „в 8-годишен срок” се заменят с „в 12-годишен срок”;

б) в ал. 2 думите „електропроводни линии” се заменят с „електропроводи”;

в) в ал. 7 думите „в 8-годишен срок” се заменят с „в 12-годишен срок”.

2. В § 4а, ал. 1 думите „до 13 декември 2012 г.” се заменят с „в срок до 13 декември 2016 г.”

§ 185. В Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ДВ, бр. 74 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. Параграф 126 се отменя.

2. Параграф 128 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 186. (1) Оценката по чл. 21, ал. 1, т. 20 се извършва до 3 септември 2012 г., като при доказана икономическа целесъобразност по предложение на операторите на мрежите комисията изготвя графици за въвеждането на интелигентните системи за измерване на електрическата енергия и природния газ.

(2) Графикът по ал. 1 за въвеждането на интелигентните системи за измерване на електрическата енергия е със срок до 10 години, като при положителна оценка за инсталирането на интелигентни електромери на най-малко 80 на сто от клиентите се осигуряват интелигентни измервателни системи до 2020 г.

§ 187. Собствениците на преносни мрежи в срок до 3 март 2012 г. подават искане за сертифициране на оператори на преносни мрежи в съответствие с този закон.

§ 188. (1) Издадените до влизането в сила на този закон лицензии и разрешения запазват действието си и се изменят от комисията за привеждането им в съответствие с този закон.

(2) Лицензията за транзитен пренос на природен газ, издадена на „Булгартрансгаз" ЕАД, се изменя на лицензия за пренос на природен газ за остатъка от срока на валидност на лицензията за транзитен пренос.

(3) Лицензианти, чиито лицензии подлежат на изменение, са задължени да подадат заявление до комисията в двумесечен срок от влизането в сила на този закон.

(4) За производството по изменение на лицензиите по ал. 2 и 3 не се дължат такси.

(5) За изменение на лицензии по ал. 2 и 3 не е необходимо предоставянето на доказателства, които вече са представени за издаването на първоначалната лицензия, освен когато са налице нови обстоятелства.

(6) До измененията на лицензиите по ал. 2 и 3 лицензиантите извършват дейностите, за които са лицензирани.

§ 189. (1) Заварените при влизането в сила на този закон незавършени производства по издаване на разрешения или лицензии се довършват при условията и по реда и на този закон.

(2) Издадените до влизането в сила на този закон разрешения за изключения за прилагане разпоредби на Закона за енергетиката за предоставяне на регулиран достъп на трети страни запазват действието си.

§ 190. (1) В срок до шест месеца от влизането в сила на този закон комисията издава указания за образуване на цените за достъп и пренос по газопреносната мрежа, когато такива цени не са определени към датата на влизане в сила на този закон, които да са съобразени с изискванията на Регламент (ЕО) № 715/2009.

(2) „Булгартрансгаз" ЕАД в срок шест месеца от издаването на указанията по ал. 1 подава заявление до комисията за утвърждаване на цените за достъп и пренос по газопреносна мрежа за пренос на природен газ, които да са съобразени с изискванията на Регламент (ЕО) № 715/2009.

(3) Договорите за пренос на природен газ, сключени преди влизането в сила на този закон, по които страна е „Булгартрансгаз" ЕАД, се

изпълняват до приключването им при договорените условия на тарифите за пренос.

§ 191. (1) Общественият доставчик на електрическа енергия и крайните снабдители с електрическа енергия подават заявления за издаване на лицензии за доставчик от последна инстанция за клиентите, присъединени съответно към преносната или към разпределителната мрежа в територията на действащите лицензии за обществена доставка и снабдяване от краен снабдител, които не могат да бъдат снабдявани от обществения доставчик и от крайните снабдители в съответствие с този закон, в срок до два месеца от влизането в сила на този закон.

(2) Общественият доставчик на електрическа енергия и крайните снабдители с електрическа енергия в едномесечен срок от издаването на лицензия за доставчик от последна инстанция уведомяват клиентите по ал. 1 за условията и реда за снабдяване от доставчик от последна инстанция и за правото на клиента в срок до два месеца от уведомяването да избере друг доставчик.

(3) До изтичане на срока за избор на доставчик по ал. 2 лицензиантите снабдяват заварените при влизането в сила на този закон клиенти по досегашния ред.

(4) Когато предприятие е снабдявано от краен снабдител, без да е отговаряло на условията за това, доставките се заплащат на доставчика от последна инстанция като доставки, направени от него.

§ 192. (1) Производителите на електрическа енергия, които при влизането в сила на този закон не са сключили договори за достъп с оператора на електропреносната мрежа и/или с оператора на електроразпределителна мрежа, изпълняват изискванията на чл. 84, ал. 2 в срок до два месеца от влизането в сила на закона.

(2) При неизпълнение по ал. 1 операторът на електропреносната мрежа и/или операторът на електроразпределителна мрежа сезира комисията, която определя условията за достъп до сключването на договор.

§ 193. (1) Количествата комбинирана електрическа енергия от инсталации за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, в експлоатация към датата на влизане в сила на този закон, с одобрени от комисията инвестиционни програми, при изпълнението на които се достигат критериите за високоефективно производство, се изкупуват по чл. 162, ал. 2, т. 1 за срок, не по-дълъг от три години:

1. считано от 1 януари 2012 г. - при начало на изпълнение на инвестиционната програма до 1 юли 2012 г.;

2. считано 1 януари 2013 г. - при начало на изпълнение на инвестиционната програма след 1 юли 2012 г.

(2) С решение на комисията изкупуването по ал. 1 не се прилага при неизпълнение на сроковете, определени в одобрените от комисията инвестиционни програми.

§ 194. (1) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за енергетиката се приемат или привеждат в съответствие с този закон в срок шест месеца от влизането му в сила.

(2) До приемането на подзаконовите нормативни актове, предвидени по този закон, или до привеждането им в съответствие с този закон се прилагат действащите подзаконови нормативни актове по прилагането на Закона за енергетиката, доколкото не противоречат на този закон.

(3) Измененията в наредбата по чл. 162, ал. 3 относно инсталации с кондензационни турбини, работещи с енергийни котли, използващи въглища като основно гориво, като общата енергийна ефективност на използване на горивото да е равна или по-голяма от 80 на сто влизат в сила от 1 януари 2012 г.

§ 195. Независим преносен оператор в съответствие с глава осма „а”, раздел II може да бъде само оператор на преносна мрежа, който към датата на влизане в сила на този закон е част от вертикално интегрирано предприятие по отношение на преносна мрежа, изградена към датата на влизане в сила на закона.

§ 196. Навсякъде в глава десета думите „потребител”, „потребителя” „потребители”, „потребителите” се заменят съответно с „клиент”, „клиента”, „клиенти”, „клиентите” и думите „стопански” и „стопанските” се заменят съответно с „небитови” и „небитовите”.

§ 197. В чл. 34, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания (обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г. и бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г.) след думата „тероризма” се добавя „както и за нарушение на Закона за енергетиката, Закона за енергията от възобновяеми източници и подзаконовите нормативни актове по прилагането им”.

§ 198. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник” с изключение на:

1. Параграф 22, § 118, § 185, т. 2, § 193 и § 194, ал. 3, които влизат в сила от 1 януари 2012 г.

2. Член 81б, който влиза в сила от 3 март 2013 г.

3. Член 120, ал. 6, който влиза в сила от 1 януари 2014 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2012 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ) е разработен в съответствие с Законодателната програма на Министерския съвет за периода юли-декември 2011 г., приета с Решение № 608 на Министерския съвет от 2009 г., и е съобразен с изискванията на новото европейско законодателство в областта на вътрешните пазари на електрическа енергия и природен газ - Трети енергиен либерализационен пакет. На практика законопроектът изцяло транспонира Директива 2009/72/ЕС относно общите правила за вътрешния пазар на електрическа енергия и Директива 2009/73/ЕС относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ. Предложеният законопроект ще съдейства за постигане на целите, заложени в Енергийната стратегия на Република България до 2020 г., приета с решение на Народното събрание (ДВ, бр. 43 от 2011 г.).

На 30 септември 2011 г. Европейската комисия стартира две процедури за нарушение на чл. 258 от Договора за функциониране на Европейския съюз срещу Република България поради невъвеждане на Директива 2009/72/ЕС и на Директива 2009/73/ЕС в предвидения в директивите срок – 3 март 2011 г. Това налага своевременно разглеждане на законопроекта от Министерския съвет и внасянето му в Народното събрание.

Основните предложения в законопроекта са свързани с осигуряване на независимото осъществяване на дейностите по производство и доставка от дейностите по пренос и разпределение на електрическа енергия и природен газ, засилване правомощията на националния енергиен регулатор, улесняване на трансграничната търговия с енергия, насърчаване на трансграничното кооперирание и инвестиции, повишаване прозрачността на пазара по отношение на мрежовото оперирание и снабдяването, подобрена защита на интересите на потребителите и увеличаване на солидарността между държавите членки.

I. Роля на регулатора.

1. На първо място, предложенията за законодателните промени са свързани с подчертаната роля на регулатора на пазара на електроенергия и природен газ. В законопроекта се предлага регулаторните правомощия и отговорности да бъдат засилени, като се създава изцяло нова редакция на

чл. 21 от Закона за енергетиката, отразяващ правомощията на Държавната комисия за енергетика и водно регулиране, наричана по-нататък „Комисията". Комисията ще наблюдава прилагането на всички мерки, приети за изпълнение на задълженията за услуги от обществен интерес, включително за защита на потребителите, възможния им ефект върху вътрешната и международната конкуренция и ще информира Европейската комисия за всички промени в тези мерки. В правомощията на Комисията ще бъде да контролира изпълнението на задължението на лицензиантите за предоставянето на клиентите на достъп до данни за потреблението им, както и да наблюдава степента и ефективността на отваряне на пазара и конкуренцията в секторите на едро и на дребно. При изпълненията на задълженията си Комисията ще сътрудничи с Комисията за защита на конкуренцията и с Комисията за защита на потребителите, като при необходимост може да ги сезира с оглед образуване на производство по реда на Закона за защита на конкуренцията, съответно по реда на Закона за защита на потребителите (чл. 21, ал. 5).

2. Във връзка с гарантиране независимостта на независимите преносни оператори и независимите системни оператори, ако такива бъдат определени, Комисията ще разполага с широки правомощия за контрол (чл. 21, ал. 2 и ал. 3, чл. 76, ал. 4, глава осма „а"). На първо място, Комисията ще сертифицира операторите на преносни мрежи за спазване на изискванията за независимост и ще наблюдава тяхното спазване. Комисията ще осъществява надзор върху избора, независимостта и освобождаването на: членовете на управителния съвет на независим преносен оператор и на лицата, които им докладват директно по въпроси, свързани с експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата; членове на надзорния съвет на такъв оператор и на лицето, отговорно за прилагането на програмата за съответствие, прилагана от оператора за обезпечаване независимостта му от свързани предприятия. Комисията също така ще наблюдава комуникациите между независим преносен оператор и вертикално интегрираното предприятие, в което се осъществяват дейности по производство и доставка, за да се гарантира, че операторът изпълнява задълженията си за независимост. Комисията ще одобрява всички търговски и финансови споразумения между вертикално интегрираното предприятие и независимия преносен оператор за установяване дали те влияят на условията за развитието на пазара и ще действа като орган за уреждане на спорове между посочените лица.

При упражняване на контрол върху дейността на операторите на преносна мрежа Комисията извършва проверки, дава указания, налага принудителни административни мерки и санкции при дискриминационно поведение на оператора в полза на свързаните с него лица или при неизпълнение на задължения, установени в нормативен или административен

акт. Като крайна мярка за обезпечаване независимостта на независимите преносни оператори при неизпълнението на задълженията им за независимост и при системно дискриминационно поведение в полза на вертикално интегрирано предприятие директивите предвиждат и в законопроекта се въвежда възлагане на всички или някои функции на оператора на трето лице – независим системен оператор, по искане на Комисията. В този случай предишният оператор ще остане единствено собственик на мрежата, с която ще оперира третото лице.

Всеки оператор на преносна мрежа подлежи на сертифициране от Комисията (чл. 81а и 81б от законопроекта) за удостоверяване на изпълнението на изискванията за независимост на дейността, като това решение се съгласува с Европейската комисия и се публикува в „Официален вестник" на Европейския съюз.

3. В правомощията на Комисията е и контролът за спазване на дългосрочните договори и на условията по договорите за прекъсваеми услуги, както и съвместимостта им с правото и с политиките на Европейския съюз, наличието на ограничаващи договорни практики и разпоредби за изключителност, които може да възпрепятстват небитови клиенти при избора им на доставчици. Комисията извършва контрол и относно времето, за което операторите на мрежи извършват свързвания към мрежите, ремонти и междусистемни връзки, както и изпълнението на задълженията за смяна на доставчик на енергия, поискано от клиент, и спазването на правилата за работа с клиентите, ползващи енергийни услуги. Специално правомощие на Комисията е и контролът по спазването на изискванията, определени в Регламент (ЕО) № 714/2009 г. и в Регламент (ЕО) № 715/2009 г.

4. Проектът на закон предвижда и още едно съществено задължение на регулаторния орган – сътрудничество с регулаторите от останалите държави членки за ефективно пазарно отваряне и ефективна и сигурна мрежова система чрез преодоляване на бариерите пред търговията с енергия, дължащи се на регулаторни пропуски. В рамките на дейността си Комисията ще осъществява активно сътрудничество по въпроси от трансграничен характер с регулаторните органи на държави - членки на Европейския съюз, и с Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСРЕ). Засилената роля на трансграничното сътрудничество между регулаторите на отделните държави членки е с цел развиването на конкурентен, сигурен и устойчив от екологична гледна точка вътрешен пазар и на регионални пазари на електроенергия и природен газ в рамките на Европейския съюз, както и на действителното отваряне на пазара за всички клиенти и доставчици в Европейския съюз. Във връзка с това в правомощията на Комисията е прилагането и контролът на изпълнението на правнообвързващи решения на Европейската комисия и на АСРЕ.

II. Независимост на преносния оператор.

1. В проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката в новата глава осма ”а” е описан избраният от нашата страна модел на отделяне на оператора на преносна мрежа за електроенергия и природен газ - моделът „независим преносен оператор”. Този модел предвижда преносният оператор (част от вертикално интегрирано предприятие) да бъде собственик на активите, необходими за упражняване на дейността, както и да бъде напълно независим като форма и структура на управление, финансови и технически възможности и човешки ресурси от производството и доставките на електроенергия и природен газ. За тази цел за оператора са предвидени редица задължения, както и съответстващите им правомощия за контрол на Комисията с оглед осигуряване на реална независимост на оператора.

2. Основно задължение на операторите на преносни мрежи остава единното управление на електроенергийната и газотранспортната системи, надеждното функциониране на преносните мрежи, включително осигуряване на разширението, реконструкцията и модернизацията им в съответствие с дългосрочните прогнози и планове за развитие на пазарите на електрическа енергия и природен газ (чл. 86, 87, 170 и 185). В рамките на инвестиционното планиране и управление на мрежите операторите осигуряват съгласуваното развитие и оперативната съвместимост на съответната преносна мрежа с взаимосвързани мрежи.

3. Едно от основните задължения на операторите на преносни мрежи е да съставят, да консултират със заинтересованите лица и ежегодно да актуализират 10-годишния план за развитието на преносната мрежа (чл. 81г от законопроекта). В плана ще се включат всички инвестиции, за които вече е взето решение, както и новите инвестиции, които трябва да бъдат направени. Проектът на закон предвижда при изготвянето на плана за развитие и активна роля на Комисията, която също ще има задача да се консултира с всички настоящи или потенциални ползватели на мрежата относно 10-годишния план за развитие на преносната мрежа по открит и прозрачен начин.

В съгласувателния процес Комисията проучва дали 10-годишният план за развитие на преносната мрежа обхваща всички нужди от инвестиции, установени в процеса на консултации, и дали той е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз. След приемането му Комисията наблюдава и оценява изпълнението на 10-годишния план за развитие на преносната мрежа.

4. Законопроектът предвижда задължението, произтичащо от Директива 2009/73/ЕС - всички нови газопреносни мрежи да се управляват по

модела на отделен по собственост оператор (Глава осма „а”, раздел IV „Оператори на преносни мрежи, отделени по собственост”), като не са част от вертикално интегрирано предприятие, което извършва дейности по производство или доставка на природен газ.

5. По отношение на нови и развитието на съществуващи инфраструктурни обекти за пренос, разпределение на газ и за газохранилища се уреждат условията и редът за освобождаване от задълженията за осигуряване на свободен достъп на трети страни до инфраструктурата, регулирането на цените на предоставяните услуги и изискванията за независимост на оператора. Такова освобождаване се допуска за насърчаване на инвестициите в проекти, които стимулират конкуренцията и повишават сигурността на доставките на природен газ, когато инвестицията би била икономически нецелесъобразна, ако освобождаване не бъде предоставено (чл. 172в-172е).

III. Защита на потребителите.

1. Отразявайки изискванията на директивите, включени в Третия либерализационен пакет, в проекта на ЗИД на ЗЕ е отделено специално внимание на мерките за защита на клиентите. В глава трета на закона се създава нов раздел VI – „Мерки за защита на крайните клиенти” (чл. 38а-38д). Предвижда се задължителният обхват на договорите между потребителите на енергийни услуги и енергийните предприятия, предоставящи услуги от обществен интерес. В договорите следва да се съдържа информация относно правата на клиентите, в т. ч. условията за едностранно прекратяване на договора от потребителя на енергийни услуги и възможността за такова прекратяване без допълнително плащане, условия и ред за прихващане и възстановяване на суми при неспазване на изискванията за качество на договорените услуги, включително неточно или забавено фактуриране, правата на потребителите на енергийни услуги, включително информация относно процедурата по разглеждането и произнасянето по жалби.

Енергийните предприятия следва да предоставят на своите клиенти информация за: начини за плащане, цени за спиране/възстановяване на електроснабдяването, цени за услуги по извършване на поддръжка и други цени на услуги, свързани с лицензионната дейност, реално потребените количества и извършените разходи без задължение за допълнително плащане за тази услуга, процедурата за смяна на доставчик и информация, че потребители на енергийни услуги не дължат допълнителни плащания при смяна на доставчика си, изготвяне на окончателна изравнителна сметка при всяка смяна на доставчика, информация за дела на всеки енергиен източник в общата доставена енергия от доставчика през предходната календарна година по разбираем и ясно съпоставим начин. Информацията се представя

във фактурите или заедно с тях в информационни материали и на интернет страниците на енергийните предприятия.

2. Правомощията на Комисията да разглежда жалби са уредени в чл. 22, включително когато те са предявени от сдружения за защита на потребителите, включени в списъка по чл. 164, ал. 1, т. 7 от Закона за защита на потребителите, относно нарушаване на колективни интереси на потребителите. Във връзка с това и предвид правомощията на Комисията по одобряване на общи условия, цени, условия за предоставяне на енергийни услуги и информация на клиентите, както и с оглед на засилените правомощия за контрол от Комисията се предлага отмяна на разпоредбата в ЗЕ, уреждаща функциите на Обществения съвет като консултативно звено към министъра на икономиката, енергетиката и туризма (чл. 7а). Обществеият съвет се оказа неефективен инструмент, чието функциониране се опосредства от организационни трудности по неговото конституиране и реално представителство на заинтересованите лица. Публичността в работата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма се обезпечава посредством текущото консултиране с браншовите организации, отчитането на становищата и предложенията на потребителите и заинтересованите организации в текущата дейност, както и в процеса на обществено консултиране на актовете на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, осъществявано по реда на Закона за нормативните актове и Административнопроцесуалния кодекс.

3. По отношение на нововъведеното с директивите понятие „уязвими клиенти", свързано както с енергийната бедност, така и с други аспекти на социална уязвимост, в проекта на закон се предвижда дефиниране на кръга на „уязвими клиенти", като те ще са битовите клиенти, които получават целеви помощи за електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ съгласно Закона за социалното подпомагане и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. (Допълнителните разпоредби, § 1, т. 66в).

IV. Доставчик от последна инстанция.

Във връзка с отварянето на пазара на електроенергия в проекта на ЗИД на ЗЕ се предвижда и въвеждането на нова фигура, а именно „доставчик от последна инстанция" (чл. 39, ал. 1, т. 9 и ал. 6). Доставчиците от последна инстанция ще снабдяват с електрическа енергия клиенти, които купуват енергия на нерегулирани цени и не са излезли на свободния пазар, до момента, в който не изберат на пазарен принцип друг доставчик, както и в случаите, когато са били на свободния пазар, но са останали без доставчик на електрическа енергия. Комисията ще приеме правилата за снабдяване от

доставчиците от последна инстанция и ще одобрява и контролира прилагането на методика за определяне на цените на електрическата енергия, доставяна от доставчик от последна инстанция.

Функцията на доставчици от последна инстанция ще изпълняват, от една страна, обществения доставчик – за присъединените към преносната мрежа клиенти, а от друга страна – крайните снабдители – за клиентите, присъединени към електроразпределителните мрежи (чл. 43, ал. 1, т. 5 и ал. 2, т. 4).

V. Национален план за инвестиции.

С оглед изискванията на член 10в от Директива 2009/29/ЕО и представения пред Европейската комисия Национален план за инвестиции на Република България е въведено правомощие на министъра на икономиката, енергетиката и туризма да организира и контролира неговото изпълнение (чл. 4, ал. 2, т. 18г). Енергийните предприятия, за които възникват задължения съгласно Националния план за инвестиции на Република България по чл. 10в от Директива 2009/29/ЕО, са длъжни да изпълнят инвестиционните проекти, предвидени в този план, и да информират министъра на икономиката, енергетиката и туризма (чл. 69а).

VI. Други изменения.

В предложения законопроект се предлагат и промени, свързани с редакция и въвеждане на нови дефиниции, залегнали в директивите, които отразяват по-добре отношенията между лицата на пазара на енергия и природен газ.

Предвиждат се изменения относно контрола, осъществяван от Комисията при разпорежданията с активи, с които се осъществява лицензионна дейност, като разпореждането от всякакъв характер, включително при разпореждания, извършвани от държавни органи, ще се осъществява такъв контрол с оглед обезпечаване сигурността на снабдяването с електрическа, топлинна енергия и природен газ (чл. 51 и 53).

Предвиждат се и промени в чл. 62 и сл., които обезпечават осъществяването на предвидените и до момента права в полза на лицата, които ще експлоатират енергийни обекти – придобиване право на строеж върху общински и държавни имоти без търг и конкурс, сервитутни права. Практическите затруднения относно вписването на сервитутите налагат регламентацията, предвидена в чл. 64а от законопроекта.

Предлагат се и промени в глава осма „Контрол в енергетиката” и в глава тринадесета „Принудителни административни мерки”, с които се

обезпечава ефективност при упражняване на контролните правомощия и опростяване на процедурите по установяване на нарушения и тяхното санкциониране. Отпада изискването за съставяне на констативни протоколи, когато извършените нарушения се установяват от официални документи или се изразяват в непредставяне на информация, изисквана от нормативен акт.

Предвидени са изменения в административнонаказателните разпоредби, съответстващи на повишените изисквания към дейността на операторите на преносни мрежи, както и изменения, прецизиращи действащите норми по отношение размера на предвидените санкции.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)